18 ՅՈՒՆԻՍ 1998 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ #108 (1611)

Ազգ
Azg
armenian daily

«ԼՂՀ ճգնաժամի պատճառը հավանաբար չբավարարված հավակնություններն են»

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի կարծիքով, ԼՂՀ-ում վերջերս նկատված իշխանական ճգնաժամի պատճառը «հավանաբար չբավարարված հավակնություններն են»։ Հունիսի 17-ին հայտնելով այս մասին, ՀՀ նախագահը նշեց, որ այդ ճգնաժամի համար խոր, օբյեկտիվ հիմքեր չկան։ «Ղարաբաղում ասում են, որ ճգնաժամը հաղթահարված է։ Ես չեմ ուզում շտապել եւ հիմա որեւէ եզրակացություններ անել։ Շատ ուրախ կլինեի, եթե այդ ճգնաժամը հաղթահարված լիներ վերջնականապես», ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը։

ԱՄՆ նոր դեսպանը հայտարարեց, որ «Լեռնային Ղարաբաղը Ադրբեջանի մասն է»

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐԲ։ ԱՄՆ-ի Սենատը հաստատեց Հայաստանում Միացյալ Նահանգների նոր դեսպան Մայքլ Կրեյգ Լեմոնի թեկնածությունը։ Սենատի նիստի ժամանակ Մայքլ Լեմոնը հանդես եկավ 907-րդ հոդվածի կասեցման, «Մետաքսի ուղու» ակտի ընդունման օգտին եւ հայտարարեց, որ «Լեռնային Ղարաբաղը Ադրբեջանի մասն է»։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Հանցագործը պետք է նստի բանտում»

ԱԺ-ում դատաիրավական բարեփոխումներ են եւ «Կոնյակի» ուրվական

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Հանրահայտ Գլեբ Ժեգլովի այս խոսքերը հիշեցրեց կոմկուսի պատգամավորը, երբ դատաիրավական բարեփոխումների քննարկումն իր կիզակետում էր։ Արտահերթ ԱԺ նստաշրջանի օրակարգում դատաիրավական բարեփոխումների ավարտը նշանավորող օրենքներն են դատարանակազմության, դատավորի կարգավիճակի, դատախազության, փաստաբանության եւ քաղաքացիական դատավարության մասին։ ԱԺ իրավական ծառայության ղեկավար Վլադիմիր Նազարյանի աստղային ժամն էր, քանզի ամբողջապես ընդունվեց ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրքը եւ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի գործողության մեջ դնելու որոշումը։ Երկու շաբաթ առաջ վավերացված քաղաքացիական օրենսգրքի վավերացմամբ ավարտվեց դատաիրավական բարեփոխումների այն փաթեթը, որը վստահվել էր Վլադիմիր Նազարյանին։ Վերջինիս պատկերավոր նշմամբ, քաղաքացիական օրենսգիրքը տնտեսական կյանքի Աստվածաշունչն է, որը բացատրում է, թե «ինչպես ապրել»։ Քրեական եւ քրեադատավարական օրենսգրքերի վերջնական ընդունումը հետաձգվել է վեց ամսով. «Ավելորդ չշտապենք թույլ տալով սխալներ», հստակեցրեց ԱԺ պետական-իրավական հանձնաժողովի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը։

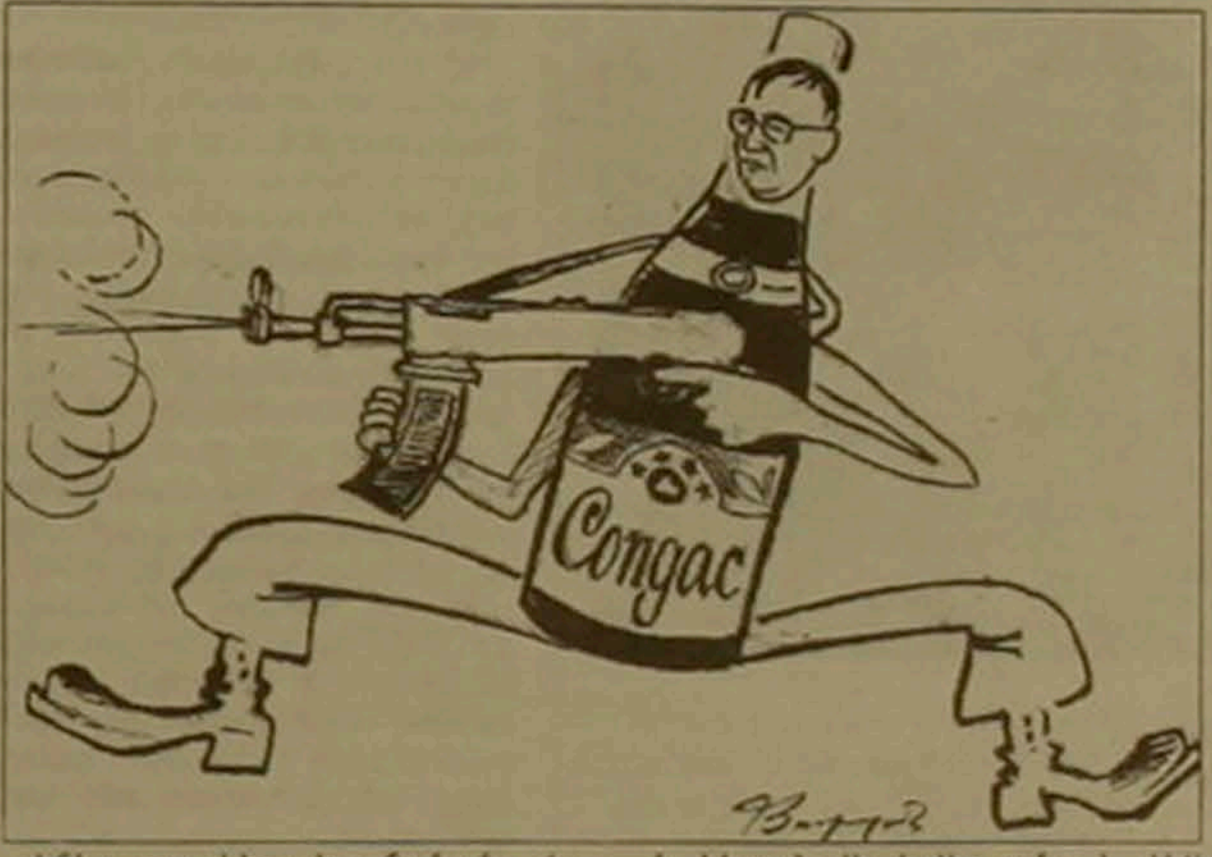

Տես ▸ էջ 2

ԱԳՆ

ԼՂՀ հիմնախնդրում Ադրբեջանն անզիջում է

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Ավարտելով հնգօրյա պաշտոնական այցը Միացյալ Նահանգներ, ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը երեկ հանդիպեց լրագրողներին։ Այցը հիմնականում միտված էր ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի «Թմրադեղերի դեմ պայքարին» նվիրված 20-րդ հատուկ նիստին մասնակցելուն։ Պրն Օսկանյանը նշել է, որ խնդիրը հրատապ է նաեւ Հայաստանի համար, քանի որ թմրադեղերի տարածման ծավալներն աճել են եւ զուգահեռ ավելացել են հանցագործությունները։ Առաջարկվել է համատեղ պայքար ծավալել, ստեղծել համապատասխան ցանց եւ ԶԼՄ-ների, հանրային կարծիքի միջոցով պայքարել թմրադեղերի դեմ։

Պրն Օսկանյանը հանդիպել է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի հետ։ Ի դեպ, սա առաջին հնարավորությունն էր, որ Հայաստանի դիվանագետը գլխավոր քարտուղարին անձամբ է ներկայացրել Հայաստանի դիրքորոշումը, որի ընթացքում Կոֆի Անանը հաստատել է, որ ԼՂՀ խնդրի կարգավորումը ԵԱՀԿ շրջանակներում դեռեւս ամենաարդյունավետ տարբերակն է։ Ամերիկյան կողմի համանախագահ Լին Պասկոյի հետ հանդիպման ընթացքում Օսկանյանը հանգել է այն եզրակացության, որ ԵԱՀԿ համանախագահները լրջորեն նկատի են առել Հայաստանի նոր դիրքորոշումը եւ որոշ փոփոխություններ, առաջարկություններ հավանաբար կլինեն։ Հիմնական խնդիրը Ադրբեջանի ծայրահեղ եւ անզիջում դիրքորոշումն է։ Բաքուն համառորեն դիմադրում է, որպեսզի համանախագահողների կողմից որեւէ փոփոխություն չլինի, ինչը չի նպաստում բանակցությունները փակուղային իրավիճակից դուրս բերելուն, նշեց պրն Օսկանյանը հավելելով, թե մի կողմից համանախագահները կողմնակից են որեւէ փոփոխության, մյուս կողմից կանգնել են «պատի» առաջ՝ Ադրբեջանի անզիջում դիրքորոշման պատճառով։ Նույն տպավորություններն առկա են նաեւ Վաշինգտոնում՝ պետդեպարտամենտում եւ, ըստ Օսկանյանի, պետք է սպասել, թե այս կե-

տում համանախագահները կկարողանա՞ն այնպիսի փոփոխություններ [illegible] համար։ Կոնգրեսում կայացած հանդիպման ընթացքում քննարկվել է 907 բանաձեւի վերացման խնդիրը։ Հարցը արծարծվում է երկու տարբերակով՝ 1. 907 բանաձեւի ուղղակի վերացում, 2. «Մետաքսի ճանապարհի» ակտ՝ բանաձեւի միջոցով։

Տես ▸ էջ 2

Մամուլի միջոցները լիովին կազատվե՞ն ԱԱՀ-ից

Պահանջվում է 96 ձայն

«Հայրենիք» պատգամավորական խումբը օրինագիծ է ներկայացրել մամուլի միջոցներին սատարելու մասին, ուր առաջարկվում է ավելացված արժեքի հարկից ազատել լրագրային թղթի իրացումը եւ թերթերի հրատարակման համար անհրաժեշտ տպագրական նյութերի ու տպագրության անհրաժեշտ մնացյալ միջոցների իրացումը։ Մամուլի միջոցներից հեռահաղորդակցության միջոցների համար գանձվող սակագները հավասարեցնել բյուջետային հիմնարկներին սահմանված հեռահաղորդակցության սակագներին։ Օրենքն առաջարկվում է գործողության մեջ դնել 1999 թ. հունվարի 1-ից եռամյա ժամկետով։ Էդ. Եգորյանը փաստարկեց, թե սույն օրինագիծը կարժենա 100 հազար դոլար։ ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի առաջին փոխնախարար Արա Ասլիկյանը՝ իբրեւ բյուջետային եկամուտների զգոն պահապան, անմիջապես մատնանշեց բյուջեի եկամտային մասի 80-105 մլն դրամի չափով նվազումը առաջարկելով ԱԺ-ում քննարկելիս ուղղորդվել ՀՀ Սահմանադրության 75-րդ հոդվածի 4-րդ մասով։ Այսինքն 96 եւ ոչ մի ձայն պակաս օրենքն ընդունելու համար։ Այսօր պատգամավորները ցույց կտան իրենց պատրաստակամությունն ազատ, անկախ 4-րդ իշխանություն ձեւավորելու առաքելությանը։ Նաեւ ԱԺ ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի հանձնաժողովը բացասական եզրակացություն է ներկայացրել օրինագծին։ Հանձնաժողովի փոխնախագահ Վարդան Խաչատրյանը կողմնակից է ԶԼՄ-ներին բյուջեի առանձին տողով գումարներ եւ ոչ թե հարկային արտոնություն հատկացնելուն։

Մինչդեռ ԶԼՄ-ներն իրենք առաջարկում են փոխհատուցում ստանալ ըստ յուրաքանչյուրի մուծած հարկերի ծավալի։

Ն. Դ.

ԱԳՆ աշխատակիցը «մեկնել է»

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Օրերս Հայաստանի մամուլում տեղեկատվություն էր եղել, թե ԱԳՆ աշխատակից Միքայել Մանոյանը Թբիլիսիում Իսրայելի դեսպանատնից այդ երկիրը մեկնելու թույլտվություն է խնդրել։ ՀՀ արտգործնախարար Վ. Օսկանյանը հաստատեց այդ լուրը։ Մ. Մանոյանը վերջին երկու տարում եղել է ԱԳՆ քարտուղարության ղեկավարը։ Այսօր, ըստ պրն Օսկանյանի, ստույգ տեղեկություն չկա նրա գտնվելու վայրի մասին։ Խնդիրը համապատասխան մարմինների կողմից ուշադրության է արժանացել։ Վ. Օսկանյանը նշեց, որ նախքան ԱՄՆ մեկնելը ինքը Մ. Մանոյանին ազատել էր պաշտոնից եւ փաստի մասին իմացել է ԱՄՆ-ում։ Սա ԱԳՆ ղեկավարը համարեց ազդանշան, որ առաջիկայում ավելի լուրջ վերաբերմունք ցուցաբերվի աշխատակիցների ընդունման եւ առհասարակ գործունեության հարցերին։

Ընտրական օրենսգիրք. Ռ. Քոչարյանը նախապատվություն է տալիս վարկանիշային քվեարկությանը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ «Արդարություն ու միասնություն» համագործակցության անդամների երեկ կայացած հանդիպման ժամանակ քննարկվեցին հանրապետության հասարակական կյանքին եւ ներքաղաքական զարգացումներին առնչվող հարցեր։ Մտքերի փոխանակություն ծավալվեց ընտրական նոր օրենսգրքի շուրջ։ Իր տեսակետը ներկայացնելով համամասնական-մեծամասնական թվային հարաբերակցության վերաբերյալ, նախագահն ասաց, որ այս հարցը քաղաքական կուսակցությունների ղեկավարները պետք է փորձեն լուծել կլոր սեղանի շուրջ՝ միմյանց հասկանալով գտնեն միջանկյալ տարբերակ։ Ռոբերտ Քոչարյանը նշելով, որ այս պահին ընդունելի կարող է լինել 50-50 տոկոսային հարաբերակցությունը, միաժամանակ, նախապատվությունը տվեց վարկանիշային քվեարկությանը։

Հանդիպման ընթացքում արծարծվեցին նաեւ նախագահին առընթեր քաղաքական խորհրդի ստեղծմանը եւ նրա գործունեությանը, հանրապետության հասարակական մթնոլորտին վերաբերող հարցեր։

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Ոստիկանները վայրենաբար քաշքշել են կնոջը

Դարձյալ սեփականաշնորհում

Երեւանի Բաբայան 29 փողոցում տեղի բնակիչների ջանքերով կանաչ պուրակ-ծաղկանոց է ստեղծվել, որը, սակայն, շուտով ոչնչացվելու է եւ համաձայն բնակիչների վերածվելու է Իրանի դեսպանի համար բնակշինարարական տարածքի։ Երեկ ԱԺ Դեմիրճյան մուտքի մոտ այլայլված կանայք էին, որոնցից մեկը պարզել էր սալջարդերով եւ կապտուկներով ծածկված թեւերը։ Այսպիսի վերաբերմունքի էր նա արժանացել իրավապահ ոստիկանների կողմից, որոնք հիշյալ տարածքը նման կերպ ազատում էին նախկին սեփականատիրոջից։ Պատգամավոր Հարություն Խաչատրյանը, որն այդ ընտրատարածքից է ընտրվել, խոստացավ այսօր անհապաղ զբաղվել հարցի քննությամբ, նրան հանձնվեց Բաբայան 29 փողոցի բնակիչների դիմում-բողոքը։

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ նախագահն ընդունեց ԵԽ պատվիրակությանը

Հունիսի 17-ին ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանն ընդունել է Ստեփանակերտ ժամանած Եվրոպայի խորհրդի պատվիրակությանը։ Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորման ուղիները։ Ինչպես հայտնի է, ԵԽ ներկայացուցիչների այցը տարածաշրջան կապված է այդ կազմակերպությանը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի անդամակցության հնարավորության հետ եւ միանգամայն տրամաբանական է, որ ղարաբաղյան հիմնախնդիրն այդ առնչությամբ հայտնվել է ԵԽ ուշադրության կենտրոնում։

Արկադի Ղուկասյանը ԵԽ անդամներին ծանոթացրեց հակամարտության կարգավորման գործընթացում ԼՂՀ ղեկավարության դիրքորոշմանը։ Ընդգծելով ճգնաժամը քաղաքական մեթոդներով կարգավորելու ղարաբաղյան իշխանությունների պատրաստակամությունը, Ղուկասյանը հյուրերին է ներկայացրել հարցի լուծման ԼՂՀ-ի համար ընդունելի մոդելներն ու տարբերակները։

Պատվիրակության անդամները իրենց հերթին ԵԽ-ի կարծիքն են հայտնել հակամարտության կարգավորման հեռանկարների մասին։

Այցի շրջանակներում նախատեսված են պատվիրակության հանդիպումները ԼՂՀ ԱԺ նախագահի, վարչապետի, արտգործնախարարի, լրագրողների հետ։

Վերհիշեցնենք, որ պատվիրակության կազմում է Ադրբեջանի հարցով ԵԽ զեկուցող Ժակ Բոմելը, որը Բաքու օրերս կատարած այցի ժամանակ հայտարարել է, որ ԵԽ-ն պետք է ճնշում գործադրի Հայաստանի վրա։ Բոմելը միաժամանակ նշել է, որ ԼՂՀ շուրջ տարածքները պետք է ապառազմականացվեն, որից հետո ԼՂ կարգավիճակը անհրաժեշտ է կարգավորել Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության պահպանման համատեքստում։ Նրան է պատկանում նաեւ հետեւյալ հայտարարությունը. «Մենք պետք է ազդեցություն գործենք այն տարրերի վրա, որոնք ընդդիմանում են հիշյալ տարբերակին»։

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԳՆ

ԼՂՀ հիմնախնդրում Ադրբեջանն անզիջում է

Սկիզբը էջ 1

Վերջինս ներառում է տարածքային համագործակցություն Կովկասում, Կենտրոնական Ասիայում, որի ընդունման դեպքում ակտը գերակայող է դառնում 907 բանաձեւի նկատմամբ: Հայաստանի դիրքորոշումը միանշանակ է, քանզի հստակ է, որ 907-ի վերացումը առանց շրջափակման վերացման բացասական ազդեցություն է ունենալու ԼՂՀ հարցի խաղաղ կարգավորման գործում: Այն լրացուցիչ կարծրացնում է Ադրբեջանի դիրքորոշումը եւ խոչընդոտում բանակցությունները: Պրն Օսկանյանը համոզմունք հայտնեց, որ խնդիրը լուրջ առարկության է հանդիպում Հայաստանի կողմից, քանի որ շրջափակման հետեւանքով «Մետաքսի ճանապարհ»-ից օգտվելու են բոլոր երկրները, բացառությամբ Հայաստանի:

Հարցուպատասխանի ընթացքում նշվեց, որ ներկայումս Հայաստանը լուրջ զիջումների է գնում եւ չի հետապնդում Ղարաբաղի անկախության կամ Հայաստանին վերամիավորվելու խնդիրը, հակառակ նրան, որ Ղարաբաղը լիովին իրավունք ունի ինքնորոշման: Ընդգծելով, որ այս պարագայում Ադրբեջանը եւս պետք է գնա զիջումների, հրաժարվի Ղարաբաղը Ադրբեջանի կազմում ինքնավար կարգավիճակով տեսնելու մտքից: Եթե, ըստ Օսկանյանի, Ադրբեջանը հրաժարվի այս տեսակետից, ապա հնարավոր է հասնել խնդրի խաղաղ կարգավորմանը, մի տարբերակ, որն ընդունելի կլինի երեք կողմերի եւ համանախագահների համար: «Հայաստանը վերջիվերջո չի կարող 10 տարի սպասել: Մենք գիտակցում ենք, Ադրբեջանի հնարավորությունները եւ նյութական միջոցները շատ ավելին են, քան Հայաստանինը, եւ եթե Ադրբեջանին հնարավորություն տան՝ 5-6 տարիների ընթացքում նավթի եկամուտների միջոցով վերակառուցվել, բանակը հզորացնել եւ հարցին տալ ռազմական լուծում, ապա վտանգը առկա է, եւ Հայաստանը չի կարող ձեռքերը ծալած սպասել, թե Ադրբեջանը երբ կհզորանա եւ ռազմական ճանապարհով հարցին լուծում կտա: Մենք առաջարկում ենք լուրջ զիջումներ եւ նույնը ակնկալում Ադրբեջանի կողմից: Եթե 2-5 տարի Ադրբեջանը մերժի խաղաղ բանակցությունների միջոցով հարցի լուծումը, ապա Հայաստանը ձեռնամուխ պետք է լինի այլ քայլերի, որոնցից մեկը Ղարաբաղի եւ Հայաստանի վերամիավորումն է», ընդգծեց պրն Օսկանյանը:

Մեր հարցին, թե հունիսի 10-ին ԵԱՀԿ նախագահ Գերեմեկը համանախագահներին հայտնել է, որ բանակցային գործընթացում ի հայտ են եկել խոչընդոտող լուրջ գործոններ, պրն Օսկանյանը կարծիք հայտնեց, թե Գերեմեկը հավանաբար նկատի է ունեցել Ադրբեջանի բացասական հակազդեցությունը, քանի որ, իրավ, լուրջ խոչընդոտ է եւ եթե Ադրբեջանի դիրքորոշման մեջ փոփոխություններ չլինեն, պարզապես բանակցությունների վերսկսման հույս չկա»: Ի պատասխան մեր հաջորդ հարցի, որ եթե 907 բանաձեւն այնուամենայնիվ վերացվի, սակայն շարունակվի շրջափակումը, այդ դեպքում ինչպիսի՞ն կլինի Հայաստանի հետագա քայլը, պրն Օսկանյանը նկատեց, որ հնարավորինը կարվի, որպեսզի բանաձեւը պահպանվի եւ ավելացրեց, որ այնպես, թե այնպես Ադրբեջանի դիրքորոշումն անզիջում է, իսկ բանաձեւի վերացումն առավել կդժվարացնի հետագա փոփոխությունները, բայց դժվարացավ նշել, թե նման հանգամանքում Հայաստանի դիրքորոշման մեջ ինչ փոփոխություն կարձանագրվի:

Անդրադառնալով Ստամբուլում կայանալիք ԵԱՀԿ գագաթաժողովին նշվեց, որ Հայաստանի դիրքորոշումն անփոփոխ է, քանի որ անվտանգության վերաբերող լուրջ, անկյունաքարային փաստաթուղթ, խարտիա է ստորագրվելու մի երկրում, որի հետ չկան դիվանագիտական հարաբերություններ, երկրի անվտանգության ապահովման որեւէ երաշխիք, առկա է շրջափակում Հայաստանի համար, ինչը պարզապես անընդունելի եւ անհասկանալի է:

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենտոստորը» աշխատում է իր հզորության 10 տոկոսի չափով

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Գառնիկ Նանագուլյանի ուղեկցությամբ, այցելեց Երեւանի «Արմենտոստոր» գործարան: Այն փակ բաժնետիրական ընկերություն է մասնակի սեփականաշնորհված, 80 տոկոս բաժնեմասը պետությանն է: Նշենք, որ սեփականաշնորհման առաջիկա ծրագրում չի ընդգրկված: Առայժմ գործարանի արտադրանքի հիմնական սպառողը Ռուսաստանն է:

Գործարանի առանձին մեխանիկական, հավաքման, գործիքաշինական արտադրամասերում շրջելուց հետո նախագահը, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, ասաց, որ սա մեր ամենահետաքրքիր գործարաններից մեկն է, լուրջ հեռանկարներ ունի հատկապես նկատի ունենալով էլեկտրատեխնիկայի բնագավառում առկա մեծ գիտական ներուժը: Հիմա փորձ է արվում ելք գտնել դժվար կացությունից գործարանը հանելու համար: Այդ ուղղությամբ մի քայլ արդեն արվել է, ասաց նախագահը, կուտակված տույժերը, որոնք առաջացել էին ոչ գործարանի մեղքով, զիջվեցին: Հիմա պետք է ձեռնարկվի երկրորդ քայլը, ձեռնարկության համար մաքուր ֆինանսական դաշտ ապահովելու եւ հեռանկարային ծրագրեր իրականացնելու նպատակով: Առաջիկա 10 օրվա ընթացքում արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարության հետ կկազմվի արձանագրություն, որտեղ պետության անելիքների կողքին կամրագրվեն գործարանի պարտավորությունները, որոնք կոլեկտիվը կիրականացնի պետության աջակցությունը ստանալուց հետո: Այսպիսով, լուրջ միջոցներ կձեռնարկվեն գործարանի գործունեությունը խթանելու համար:

Գլխավոր տնօրեն Կարլոս Պետրոսյանը, գնահատելով նախագահի այցի գործնական նշանակությունը, ասաց, որ ձեռնարկությունը տարիներ շարունակ ծանր կացության մեջ է եղել, այն էլ՝ արհեստականորեն: Այդ պրոբլեմը առաջին անգամ պրն Քոչարյանը լուծել է դեռեւս վարչապետության օրոք զիջելով հարկային տույժերը: Այժմ նա քայլեր է ձեռնարկում, որ գործարանը դառնա լուրջ ծավալների հարկատու, ապահովի աշխատատեղեր եւ ներկայացնի մեր հանրապետությունը արտաքին շուկայում:

Այսօր ձեռնարկությունն աշխատում է իր հզորության մոտ 10 տոկոսի չափով, սակայն ի վիճակի է այդ ցուցանիշը բարձրացնել արտադրատեսակներն ու արտադրանքի ծավալն ավելացնելով: Դրա համար անհրաժեշտ են տնտեսական, ֆինանսական ջանքեր եւ շուկաներ գտնելու հնարավորություն:

Նախարար Գառնիկ Նանագուլյանը, լրացնելով տնօրենի խոսքը, ասաց, որ կառավարության խնդիրն է ստեղծել նորմալ պայմաններ այս ձեռնարկության աշխատանքի համար: Նրա արտադրանքը աշխարհում մրցունակ դաշտ է մտնում, այդ իսկ պատճառով ձեռնարկությունը պետք է վերակառուցվի եւ հնարավոր բոլոր միջոցները պետք է ձեռնարկել նոր շուկաներ նվաճելու ուղղությամբ:

Վլադիմիր Նազարյանը չի մասնակցի սահմանադրական փոփոխություններին

Չորս սահմանադրությունների հեղինակ, ներառյալ ներկայիս գործող հիմնական օրենքը, Վլադիմիր Նազարյանը «Ազգին» հայտնեց՝ թեեւ Պարույր Հայրիկյանն իրեն պաշտոնապես առաջարկել է ընդգրկվել սահմանադրական փոփոխությունների պետական հանձնաժողովում, սակայն ինքը մերժել է, որովհետեւ դա հավասարազոր է ծնողի ձեռքը դանակ տալու եւ առաջարկելու՝ մորթել ծեր երեխային: Վ. Նազարյանը համոզված է, գործող Սահմանադրությունը լուրջ փոփոխությունների կարիք չունի, ամեն ինչ քննարկված, կշռադատված է: Անհրաժեշտ են լոկ ճշգրտումներ՝ ինչպես Երեւանին եւ մարզերին բյուջե հատկացնելը:

Ն. Դ.

Գագիկ Մկրտչյանը թերթը նախընտրում է ՀՅԴ ԳՄ անդամությունից

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հայոց աշխարհ» օրաթերթի խմբագիր Գագիկ Մկրտչյանը կհրաժարվի ՀՅԴ ԳՄ անդամությունից: Այս մասին հունիսի 17-ին Մամուլի ազգային ակումբում լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց ինքը՝ Գ. Մկրտչյանը: Նա անընդունելի է համարում երկու գործի համատեղումը: Ինչպես ասաց թերթի գլխավոր խմբագիրը, ինքը սիրում է իր աշխատանքը եւ նախընտրում է ԳՄ-ից հրաժարվելը:

Ցավակցություն

«Ազգ» օրաթերթի խմբագրությունը ցավակցում է իր աշխատակից Արիս Ղազինյանին եւ նրա տիկնոջը՝ Նվարդ Գեւորգյանին, սիրելի զոքանչի եւ մոր ՄԱՐԻԱՄ ԱՐԱՄԻ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆԻ մահվան կապակցությամբ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Հանցագործը պետք է նստի բանտում»

Սկիզբը էջ 1

Սակայն ցանկացած մեղրի տակառում մի գդալ կուպր հայտնվում է, այդպիսին էր սնանկացման մասին հատվածի դուրսբերումը Քաղաքացիական օրենսգրքից: Բոլորիս ծանոթ է սնանկացումը որպես մի նոր սեփականաշնորհման միջոց: Գրավադրման եւ վարկառության մեքենայություններից հետո որոշակի ձեռնարկությունների համար սկսվում է սնանկացման գործընթացը եւ արդյունքում ձեւավորվում են նոր սեփականատերեր: Վլադիմիր Նազարյանը մանրամասնեց՝ Ռոբերտ Քոչարյանը խոստացել է, որ կառավարությունը սեպտեմբերին Ազգային ժողով կներկայացնի գրավի մասին իր հայեցակարգը, եթե ոչ, ԱԺ իրավական ծառայության ղեկավարը պատգամավորների օգնությամբ օրենսդրական նախաձեռնություն կցուցաբերի եւ սնանկության մասին օրենքի բաժինը դարձյալ կմտնի օրակարգ: Հեղինակային խումբը համաձայնել է այս փոփոխությանը, որպեսզի խոչընդոտ չառաջանա դատաիրավական բարեփոխումների ընթացքին, որը պետք է ավարտվի հուլիսի 5-ին:

ԱԺ-ում չորեքշաբթի աշխատանքը սկսվեց ողբերգականի եւ զավեշտի միախառնումով: Նիստը նախագահող Ալբերտ Բազեյանը ներկաներին ծանուցեց, թե «երկարատեւ դիմադրությունից հետո վախճանվեց իրենց գործընկեր Հովհաննես Գրիգորյանը, իսկ տարիներ առաջ այս նույն օրը զոհվեց հայ մեծ բանաստեղծ Պարույր... Հայրիկյանը (հիմա՝ Սեւակը): Համընդհանուր ծիծաղը մի պահ խլացրեց ներքին տագնապը: ԱԺ միջանցքներում եւ աշխատասենյակներում շշուկներ էին, թե գլխավոր դատախազ Հենրիկ Խաչատրյանը դարձյալ անձեռնմխելիությունից զրկելու միջնորդությամբ ներկայանալու է խորհրդարան: Ամբաստանվող Նվեր Չախոյանը պահ առ պահ երեւում էր նիստերի դահլիճում: Բայց Հենրիկ Խաչատրյանն այս անգամ չեկավ:

Փաստաբաններին ձայն չտվեցին

Դատախազության եւ փաստաբանության մասին օրենքների քննարկման ժամանակ ի հայտ եկավ կառավարության, ավելի ճիշտ արդարադատության նախարարության եւ ԱԺ-ի միջեւ հայեցակարգային տարակարծությունների փաստը: Արդարադատության երիտասարդ նախարար Դավիթ Հարությունյանը հետեւողական եւ անզիջում փորձեց անցկացնել իրենց դիրքորոշումը՝ վերահսկել ամենին եւ ամեն ինչ, դրան հակադրվում էր պետաիրավական հանձնաժողովի ազատական մոտեցումը: Բայց ԱԺ-ն՝ ի դեմս Ալբերտ Բազեյանի, չգիտես ինչու, չկամեցավ ունկնդրել փաստաբանների միության նախագահին՝ Միքայել Փիլիպոսյանին, դատախազը հրավիրված չէր: Թեեւ տարակարծության առանցքը սկզբունքային է. կառավարությունը գումարների բացակայության պատճառաբանությամբ հրաժարվում է օրենքով ամրագրել ծառայողական պարտականությունները կատարելիս դատախազների, ինչպես նաեւ դատախազական եւ ՆԳ ստորաբաժանումների աշխատակիցների մահվան դեպքում նրանց ընտանիքներին ապահովագրական վճարների հատկացումը: Դատախազների լիազորությունների սահմանափակումը եւս կովախնձոր է դարձել. ԱԺ-ն վստահ է, թե տնտեսավարող սուբյեկտների, մասնավոր հատվածի հետ դատախազությունն անմիջաբար չպետք է առնչվի: Եթե պետական շահերին հասցված վնասի խնդիր կա, ապա պետք է դիմել հարկային տեսչություն, եւ հետո միայն նրանց ստուգումների հիման վրա հայց հարուցել:

Փաստաբանների պարագայում կովախնձորը հետեւյալն է՝ Դավիթ Հարությունյանը համոզված էր, փաստաբանական գործունեությամբ զբաղվելու համար պարտադիր է փաստաբանական միության կողմից արտոնագրվելը, եթե նույն միությունը մերժում է արտոնագիրը, ապա փաստաբանը զրկվում է մասնագիտական գործունեություն ծավալելու իրավունքից: Արթուր Բաղդասարյանը ներկայացրեց հակառակ դիրքորոշումը: Պետք է թույլ տալ այս ոլորտում ազատ մրցակցության ձեւավորումը, եւ մրցակցությունը պետք է ծավալվի ոչ թե փաստաբանական միությունների միջեւ, այլ անհատ փաստաբանների եւ փաստաբանական գրասենյակների միջեւ, եթե տվյալ անձն ունի համապատասխան կրթություն, մասնագիտական որակավորում, ապա նա իրավազոր է ազատ զբաղվել փաստաբանությամբ՝ անկախ որեւէ միության կամքից եւ ճաշակից: Այդ որ թատերագետների կամ նկարիչների միությունն է արգելում թատերագետին կամ գեղանկարչին զբաղվել իր արվեստով... Քվորումի բացակայության պատճառով այս քննարկությունը, ի թիվս մնացյալի, հետաձգվեց այսօրվան:

Ոչխարները կերան Անգլիան, իսկ «Կոնյակը»՝ Հայաստա՞նը

Հովհաննես Թումաջյանն ի լուր ամենեցուն հավաստեց քաղաքական նոր դաշինքի ստեղծումը, որի շաղախը սեփականաշնորհված «Կոնյակի» գործարանն է: Նախկին հակառակորդները միավորվեցին՝ ԱԺՄ-ը, կոմկուս, «Շամիրամ», «Հանրապետություն» եւ «Հայրենիք» պատգամավորական խմբերն ու խմբակցությունները նախաձեռնում են մի նոր ստորագրահավաք «Կոնյակի» գործարանը սեփականաշնորհման 1998 թ. ծրագրից հանելու վերաբերյալ: Ողջ այս պատմությունը հիշեցնում է ճաշից հետո հրամցված մանանեխի, կամ կռվից հետո բռունցքները թափ տալու հայտնի առածները: Գործարքն արդեն ստորագրվել է, եւ դրա խախտումը կարող է միջազգային աղմուկի պատճառ դառնալ, անդառնալի վնաս հասցնել Հայաստանի վարկին: Ի վերջո ֆրանսիացիները կարող են բողոքարկել մեր կողմից գործարքի չեղյալ հայտարարումը միջազգային արբիտրաժային դատարան, ինչը լուրջ վնաս կհասցնի երկրի վարկին եւ գրպանին: Վահագն Խաչատրյանը 50:50 գնահատեց նման ելքի բացասական եւ դրական կողմերը. այս կառավարության հետ այլեւս կզգուշանան պայմանագրեր կնքելուց, բայց արտասահմանյան գործընկերներն ավելի լուրջ կմոտենան մեր պետությանը՝ հարգելով իր ունեցվածքը գնահատողի, եւ իսկական արժեքը գիտեցողի:

«Հանրապետություն» խմբակցությունը նիստ գումարեց՝ ընդունելով հայտարարություն, ուր ի մասնավորի «Պեռնո Ռիկարին» առաջարկվում է հանդիպել հայաստանյան քաղաքական ուժերին եւ հասարակայնությանը: Հանդիպման վայրը եւ ժամանակը նշված չէին: Մենք առաջարկում ենք, այն կարող է տեղի ունենալ ուրբաթ՝ 15:00-ին ԱԺ-ում՝ արտահերթ նիստի պահին, կամ Ազատության հրապարակում 19:00-ին, երբ կբացվի հանրահավաքը:

Այս ամբողջ աղմուկի մեջ սակավաթիվ անկեղծ պատգամավորներ նշեցին՝ հանգիստ թողնենք «Կոնյակը», եթե համաձայն չենք կառավարության տնտեսական քաղաքականությանը, բարձրացնենք նրան անվստահություն հայտնելու հարցը, պետության վարկը ի դեմս «Կոնյակի» պետք չէ շահարկել: Ի դեպ, երեկ կայացավ Արմեն Դարբինյան-«Հանրապետություն» հանդիպումը, որն ավարտվեց ոչ-ոքի:

Ուղղում: Մեր թերթի հունիսի 16-ի համարում «ԼՂՀ ԱԺ պատասխանը «Առավոտ» թերթի խմբագրությանը» վերնագրով նյութի մեջ սպրդել է գրաշարական սխալ. նյութի 15-րդ տողում «ձեւականորեն» բառը պետք է կարդալ «տեւականորեն»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն /հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն /581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԵՐՐՈՐԴ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆ

Կարեն Դեմիրճյան. «Ես չեմ հասկանում ընդդիմություն բառը»

ՀԺԿ-ն այլընտրանքային առաջարկությունների կրող է

Միացյալ Նահանգների հիմնադիր նախագահներից մեկը միշտ հաղթում էր արտաքուստ անգամ պարզ լուծում ունեցող հարցերի վերաբերյալ որոշում ընդունելիս, երբ հարցնում էին պատճառը, պատասխանում էր. «Պետք է մտածել, չէ որ նման որոշմամբ նախադեպ է ստեղծվում»: Նորընծա Հայաստանի ժողովրդական կուսակցության նախագահ Կարեն Դեմիրճյանը մեզ վկայակոչեց պատմության այս դրվագը ի պատասխան այն հարցադրման, թե ինչը շատ երկար է կշռադատում իր կատարելիք քայլերը, որոնք տարբերվում են հասարակական գիտակցության մեջ վաղուց արդեն ունեն պատասխաններ:

«Համամասնական ընտրակարգը տվյալ դեպքում ամենաընդունելին է»

Ընտրական օրենսգրքի նախագծերը ձախողվեցին, կուսակցական տարբեր խմբավորումներն ու խմբերն ԱԺ-ում մերժեցին երեք օրինագծերից որեւէ մեկը հիմք ընդունելու որոշումը: Դրդապատճառները զանազան են, բայց հիմնականը համամասնական եւ մեծամասնական ընտրակարգի հարաբերակցությունն է: Ըստ էության բոլորը պայքարում են նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի արձագանքին կրպաշտպանի՝ արդյոք նա մեծամասնականի կողմնակից «Երկրապահին», թե՝ համամասնական, այսինքն կուսակցական ցուցակով ընտրվելիք պատգամավորներին: «Նախագահին զորավիգ «Արդարություն եւ միասնություն» միավորման գրեթե բոլոր կուսակցությունները պաշտպանում են այս սկզբունքը: Հետաքրքիր է նաեւ երրորդ տարբերակը ըստ որի կեսը 65-66 հարաբերակցությունը իրեն փոխզիջում: Կարեն Դեմիրճյանը հստակեցրեց իր դիրքորոշումը. երկ. եղիր ժողովրդում փոփոխման է, դեմոկրատիայի եւ [illegible] ռակության կողմից ընդունվում եւ ճանաչվում են մարդու հիմնական ազատությունները, ապա մեծամասնական ընտրակարգն ամենանախընտրելին է, որովհետեւ խորհրդարան գալիս են անհատներ, որոնք ուղղակի պատասխանատվություն են կրում իրենց ձայն տված ընտրողների հանդեպ եւ ոչ թե նախ կուսակցության, որի շնորհիվ իրենք դարձել են օրենսդիր, ապա այն ընտրողների, որոնք ձայն են տվել իրենց կուսակցությանը: Բայց ամենակարեւորն այն է, որ Հայաստանը դեռեւս ժողովրդավարական եւ քաղաքացիական հասարակություն չի կառուցել, ուստի ամենաընդունելին համամասնական ընտրակարգն է: Այստեղ Կարեն Դեմիրճյանն անմիջապես վերապահում կատարեց, թե իր կարծիքը բնավ պայմանավորված չէ այն փաստով, որ ինքն արդեն ոչ թե հայտնի անհատ է, այլ կուսակցության ղեկավար: Ճիշտ է, մեր կուսակցությունները դեռ գաղափարական եւ կազմակերպական առումով կայացած չեն, սակայն ապագան անոր կուսակցություններինն է:

Նախընտրությունները՝ իբրեւ ուժերի ստուգատես

Կարեն Դեմիրճյանը համոզված է, որ եթե հայաստանյան իշխանությունը եւ կուսակցությունները նպատակ ունեն անցկացնել ոչ միայն ազատ, արդար ընտրություններ, այլեւ հիմնավորել դեմոկրատիայի զարգացման գերակայությունները, ապա մոտալուտ խորհրդարանական ընտրություններից առաջ պետք է փորձեն պարզել իրենց իրական վարկանիշը: Եվ պարզ է Հայաստանի 4-5 տարածաշրջաններում, որոնք պիտի Դեմիրճյանը առանձներ, ընտրեց իբրեւ ներկայացուցչական, կազմակերպել նախընտրություններ. փորձնական ընտրությունները բույլ կտան ոչ միայն պարզել տվյալ փայլում կուսակցությունների ազդեցության մոտավոր կշիռը, այլեւ ընտրողների համար կյանքագրեն նոր կարգի յուրացումը: Կարեն Դեմիրճյանը դրական գնահատեց կուսակցական ցուցակներում վարկանիշային ընտրություն կազմակերպելու առաջարկը: Համաձայն որի յուրաքանչյուր ընտրող բացի այն կամ այն կուսակցությանը ձայն տալուց, կուսակցության ցուցակում նախապատվություն կտա անհատ թեկնածուներին: Թեեւ նշեց, որ իրականացման տեսանկյունից վարկանիշային քվեարկությունը բավական դժվար կազմակերպելի է: Արարատյան դաշտավայրում, Գեղարքունիքում, Սյունիք-Զանգեզուրում եւ Գյումրիում նախընտրությունների կազմակերպումը կլինի իրական քայլ դեպի ժողովրդավարություն գնալու պատրաստակամության: «Մի անգամ պարզենք, թե ով է նախընտրում մեր ժողովուրդը»:

Արտահերթ ընտրությունները՝ նախագահի հրամանագրով

Այն հարցին, թե որքանով են հավանական արտահերթ խորհրդարանական ընտրությունները, երբ ընտրական օրենսգրքի ընդունումն արդեն ձախողված է ԱԺ-ի կողմից, Կարեն Դեմիրճյանն ասաց, թե այդ ընտրությունները հնարավոր են, նախագահի հրամանագրով ընտրական օրենսգրքի տարբերակներից առավել ձայն հավաքածը կարող է ընդունվել իբրեւ կիրառության հիմք: Կարեն Դեմիրճյանը քանիցս շեշտեց ՀԺԿ-ն ընդդիմություն չէ, այլ այլընտրանքային առաջարկությունների կրող: Երբ այդ առաջարկությունները հստակ կձեւակերպվեն, կներկայացվեն իշխանությանը եւ միարժեք կանտեսվեն, ապա նոր միայն հնարավոր կլինի խոսել ընդդիմության մասին: Այսօր այլընտրանքը ձեւավորվում է: Իր կուսակցական ծրագրին վերաբերող հարցերին նա պատասխանեց, թե ծրագրայինները նախագահական ընտրություններին ներկայացված դրույթներն են, որոնք արժանացան ժողովրդի լուրջ մեծամասնության հավանությանը:

«Նախագահը պետք է ունենա այնքան լիազորություն, որքան պետք է»

Սահմանադրական ձեռնարկվելիք փոփոխություններին վերաբերող մեր հարցին Կարեն Դեմիրճյանն արձագանքեց միանշանակ. Հայաստանին անհրաժեշտ է նախագահական հանրապետություն, որտեղ նախագահը պետք է ունենա լուրջ լիազորություններ իրեն յուրահատուկ ձեւակերպմամբ «այնքան, որքան պետք է, ոչ մի լիազորություն ավելի եւ ոչ մի լիազորություն պակաս»: Նա համոզված է, ժողովրդին պետք է [illegible] այդ բանից, հայր որ գերագույն հաշտարար եւ միջնորդ դատավորի դեր կատարողի եւ իրավասու կլինի վերջնական վճիռ կայացնելու իր հակամարտող ուժերի եւ դատարկի համար: Այն որ Ռոբերտ Քոչարյանը լինելով դեռեւս վարչապետ, ենթադրում էր մեր Սահմանադրությամբ նախագահին տված մեծ լիազորությունները, արդյունք էր այն բանի, որ վարչապետության օրոք Ռ. Քոչարյանը բախվել էր նրան, ինչը խանգարում էր իր գործունեության ծավալմանը: Դա վարչապետական մոտեցում էր: Այսօր իրավիճակն այլ է:

Ն. ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Բնակելի շենքերի արանքում բենզինի հզոր լցակայան

Երեւանի տեխնիկական համալսարանի եւ ժողտնտեսության ինստիտուտի դասախոսների մի ստվար խումբ, բոլորն էլ Նոր Նորքի III զանգվածի Բաղյան N1, Գայի պողոտայի N18 շենքերում բնակվող, մեր թերթի միջոցով դիմում են Երեւանի քաղաքապետ պրն Սուրեն Աբրահամյանին եւ Նոր Նորքի համայնքապետ պրն Մկրտիչ Մինասյանին մի ճար անելու իրենց տանջող ցավին, այլապես ստիպված են պայքարել «մինչեւ վերջ»:

Մեր բնակելի շենքի դեմ-դիմաց՝ հացի կրպակի մոտակայքում, քաղաքապետարանի նախկին ղեկավարության անմտածված թույլտվությամբ եւ քաղաքապետարանի անտարբեր վերաբերմունքի հետեւանքով ինչ-որ մեկը ցանկանում է կառուցել բենզինի ատացիոնար հզոր լցակայան:

Այս նոր կառուցվելիք լցակայանին հատկացված տարածքը մեր տանյակ մեքենաներով հող են լցրել, բարեկարգել ու ծառատնկել: Դա բանուկ ճանապարհ է, որտեղով անցուդարձ են անում նաեւ հարեւան շենքերի հազարավոր բնակիչներ: Բենզինի կառուցվելիք լցակայանը սպառնալու է մեր բարձրահարկ շենքին, բնակիչների անվտանգությանը, շրջապատում ստեղծելու է հակաէկոլոգիական իրավիճակ, իր տհաճ ներկայությամբ եւ գիշերուզոր լցավորվող մեքենաների եռուզեռով փակելու է մեր եւ բազմահազար մարդկանց անցուդարձի ճանապարհը:

Հարգելի քաղաքապետ, սա այնքան սպառնալիք է, որը խնդրում ենք, քանի շուտ է, կանխել: Սա բենզալցավորման համար տեղ չէ, եւ մենք միասնաբար պայքարելու ենք մինչեւ վերջ:

Խնդրում ենք Ձեր ուղղակի միջամտությունը:

Դասախոսություն ՄԱԿ-ում

Այսօր, հունիսի 18-ին, ժամը 15:00-ին, ՄԱԿ-ի գրադարանում (Վ. Լիսկինեցու 14) տեղի կունենա դասախոսություն՝ «Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի 19-րդ հոդվածը Ֆրանսիայում» թեմայով: Դասախոս՝ ՀՀ-ում Ֆրանսիայի դեսպանության ներկայացուցիչ տիկ. Քրիստել Գեճար:

Հրավիրված են լրագրողները, ժուռնալիստիկայի ուսանողները, մարդու իրավունքների հարցերով զբաղվող կազմակերպությունները:

Սեւծովյան էներգետիկ կենտրոնն աջակցում է հայ էներգետիկներին

Սեւծովյան տարածաշրջանային էներգետիկ կենտրոնի նախաձեռնությամբ, Երեւանի քաղլեկտրացանցի եւ էներգետիկայի նախարարության համատեղ ջանքերով հունիսի 17-ին ՀՀ ԳԱԱ դահլիճում «Էներգակիրների չափման եւ հաշվառման, գանձումների առաջավոր համակարգերը» թեմայով անցկացված սեմինարը նվիրված էր ոչ միայն Հայաստանի էներգահամակարգի, այլեւ շուկայի ապառողի համար օրախնդիր էլեկտրաէներգիայի հաշվառման եւ վճարումների կոյտուրայի բարձրացման խնդիրների քննարկմանը, որին մասնակցեցին էներգետիկ կենտրոնի, Եվրահամայնքի տարբեր ընկերությունների փորձագետներ, էլեկտրացանցային ձեռնարկությունների, նախարարության ներկայացուցիչներ: Սեմինարի հիմնական խնդիրն, ըստ էներգետիկայի փոխնախարար Կարեն Գալստյանի, բաշխող ձեռնարկություններ-սպառող փոխհարաբերությունների ճշգրտման, էներգետիկ համակարգի հետագա բարեփոխման մեխանիզմների մշակումն էր միջազգային եւ տեղական կազմակերպությունների կուտակած փորձառության հաղորդման միջոցով:

Թեեւ 1992 թ.-ին վրա հասած էներգետիկ ճգնաժամը հաղթահարվեց 1995 թ.-ին ՀՀ ղեկավարության որդեգրած նոր քաղաքականության, էլեկտրաէներգիայի արտադրության, տեղափոխման եւ բաշխման եռաստիճան համակարգի ներդրման շնորհիվ, որի արդյունքում ստեղծվեց մասնավորապես ֆինանսական առումով արդարացված 50 բաշխիչ կազմակերպություններից բաղկացած համակարգ, վարձավճարների գանձման 1992-93 թթ. արձանագրված 15-20 տոկոսը հասցնելով 70-ի, գանձումների խնդիրը պահպանվում է: Էներգետիկ համակարգի ճգնաժամային իրավիճակում իրականացված կառուցվածքային փոփոխությունները հաղթահարված ճգնաժամի պայմաններում վերափոխելու էլեկտրաէներգիայի հաշվառման եւ վարձավճարների գանձման համակարգը միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցնելու եւ առավել արդյունավետ դարձնելու անհրաժեշտությունն էլ հենց նշված սեմինարի շարժառիթն էր:

Սեմինարի մասնակիցներին ներկայացվեցին հետխորհրդային Հայաստանի էներգետիկ համակարգի «զարգացումները», հովհարային անջատումներ-շուրջօրյա էներգամատակարարում դժվարին անցումը, էներգետիկ շուկայի ազատականացման, գնագոյացման, սակագների կարգավորման խնդիրները, ինչպես նաեւ Երեւանի քաղլեկտրացանցի կուտակած փորձը էներգակիրների հաշվառման եւ վճարումների գանձման ոլորտում: Ռուսաստանի, Գերմանիայի, Բելգիայի եւ Ֆրանսիայի օրինակով միջազգային համապատասխան փորձը հայ մասնագետներին ներկայացրին Մոսկվայից եւ Գերմանիայից ժամանած փորձագետները:

Լ. Պ.

«Երախտիքի տաճարը» կլինի հայ ժողովրդի երախտագիտության խորհրդանիշը

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Այս տարի լրանում է 88-ի երկրաշարժի 10-ամյակը, եւ ժամանակն է երախտահատույց լինել աշխարհի այն բոլոր մարդկանց, ովքեր դժբախտության օրերին օգնեցին հայ ժողովրդին»: Այս մասին հունիսի 17-ին լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց «Երախտիքի տաճար» հասարակական կազմակերպության նախագահ Խաչիկ Գրիգորյանը:

Կազմակերպության անդամները առաջարկում են Գյումրիում կառուցել «Երախտիքի տաճար», որը 21-րդ դարում կլինի Հայաստանի՝ աշխարհի ժողովուրդներին ուղղված երախտագիտության խորհրդանիշը: Ըստ մտահղացման, տաճարում տեղադրված կլինեն երկրաշարժի օրերին Հայաստանին օգնած մոտ 120 երկրների դրոշները, կլինի թանգարան՝ 88-ի երկրաշարժին, հայոց պատմությանը, աշխարհում երբեւէ տեղի ունեցած խոշոր աղետների պատմությանը նվիրված, այլ բաժիններով: «Երախտիքի տաճարը», որտեղ կկազմակերպվեն գիտաժողովներ եւ այլ միջոցառումներ, պետք է կառուցվի բացառապես հայ ժողովրդի միջոցներով, «քանի որ տարբեր երկրներից իրենց երախտագիտություն հայտնելու համար գումարներ խնդրելը ճիշտ չի լինի»:

Խաչիկ Գրիգորյանի խոսքերով, մտադրություն կար իբրեւ երախտիքի խորհրդանիշ ընտրել Գյումրիի ներկայումս վերականգնվող Ս. Ամենափրկիչ եկեղեցին, սակայն «մեզ օգնողների մեջ շատ էին այլ դավանանքի անձինք, որոնց համար այդ տաճարը ոչինչ չէր նշանակի»:

«Երախտիքի տաճար» կազմակերպության անդամները դիմումներ են հղել ՀՀ նախագահին, ԱԺ նախագահին, վարչապետին, ՀՀ պաշտպանության, մշակույթի, քաղաքաշինության, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի, արտաքին գործերի նախարարներին: Անհնայն հայոց կաթողիկոսին՝ խնդրելով աջակցել այս գործին: Նրանց խոսքերով, ներկայումս ոչ թե գումարների հավաքման, այլ ժողովուրդին այս գաղափարին ծանոթացնելու, պրոպագանդելու շրջանը պետք է լինի:

Խմբ. կողմից.- Մեզ թվում է, որ երախտավորները իսկական երախտիք ստացած կլինեն, եթե ավերված Գյումրիում նոր տաճարի փոխարեն բնակելի մի քանի շենք կառուցվեր:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

անդրադարձ

Սոսե մայրիկի, տոների եւ մի քիչ էլ երկխոսության մասին

Վերջերս Երեւանի սպայի տանը տեղի ունեցավ ՊՆ լրատվության եւ քարոզչության վարչության աշխատակիցների հանդիպում հանրապետության լրատվամիջոցների ղեկավարների եւ լրագրողների հետ։ Քննարկվեցին արդի մեր ազգային ու հասարակական կյանքի ամենատարբեր բնագավառներին վերաբերող հիմնախնդիրներ, մասնավորապես բանակ-հասարակություն կապի առավել սերտացման, փոխադարձ վստահության եւ ըմբռնողության մթնոլորտ ձեւավորելու անհրաժեշտության հարցեր։ Այնուամենայնիվ, ասելիքը չսպառվեց եւ ընդհանուր քննարկումներից դուրս մնացած մեկ-երկու կարեւոր խնդիրներին է վերաբերում ՊՆ ԼՔՎ մամուլի բաժնի պետ Պ. Դեմիրճյանի անդրադարձը։

Ընդունենք, որ ամեն ինչի հետ այսօր շատ է բարդացել նաեւ լրագրողի աշխատանքը։ Ավելի ճիշտ՝ վերստացել է մասնագիտական այն կարգավիճակը, որ ի սկզբանե հատկացված է նրան՝ քննել, բացահայտել, լուսաբանել հասարակության մեջ տեղի ունեցող կարեւոր երեւույթները՝ ամենաբարդից մինչեւ ամենապարզը, շարքային մարդու սովորական ապրումներից մինչեւ քաղաքական կյանքի խորքին հիմնահարցերը։ Դրա համար էլ այն իրավամբ կոչվում է նաեւ իշխանություն, չորրորդ, բայց իշխանություն։ Այնուամենայնիվ, այդ իշխանության կայացումը մեզանում դեռ բավական մեծ ճանապարհ ունի անցնելու։ Եվ խնդիրը միայն մամուլի օրենքի լրամշակումն ու ընդունումը չէ։ Ոչ պակաս կարեւոր է լրագրողի հմտության պարագան (ի դեպ, հմտությունը ես կառաջարկեի «արհեստավարժություն» խոցելի տերմինի փոխարեն)։ Չեմ ասի, թե մեզանում քիչ են իրենց գործը լավ իմացող, հմուտ լրագրողները։ Ժամանակին մեր կրթական համակարգն ի վիճակի էր պատրաստելու նման մասնագետներ։ Սակայն ինչպես նախկինում, այնպես էլ այսօր հասարակական կյանքի զարգացման տրամաբանությունն իր սրբագրումներն է մտցնում նաեւ լրագրողի ընդհանուր կերպարի (օտար բառով՝ իմիջի) ձեւավորման մեջ։

Խորհրդային տարիներին լավագույն հմուտ լրագրողի համար անգամ դժվար էր մոտենալ բուն ճշմարտության ակունքներին, եւ նա ստիպված էր դեգերել նրա շուրջը, զարգացնելով կիսատոներով, ակնարկներով խոսելու արվեստը։ Այսօր այդ խոչընդոտը վերացել է։ Թվում է, կարելի էր ա-[illegible]։ Բայց ահա պարզվում է, որ ազատությունը շատ ավելի մեծ կախումներ է ստեղծում լրագրողության համար, ասենք՝ ֆինանսավորումից, գոյատեւման անընդհատ պայքարից, սուր մրցակցությունից։ Եվ այդ ամենի մեջ ձեւավորվում են «ավանդույթներ», որոնք սկսում են թելադրել իրենց խաղի կանոնները եւ որոնց, թերեւս նաեւ հակառակ սեփական ցանկության, ենթարկվում են հմուտ լրագրողներից շատերը։ Մասնավորապես, լրագրողական հաջողության չափանիշ է դառնում հրապարակման անլրջությունը, ինտրիգային բնույթը՝ սկանդալային որոշակի դոզայով։ Չէ՞ որ դա ամենից ուժեղ ազդեցությունն է ունենում ընթերցողների մի որոշակի զանգվածի վրա, ստեղծում լրագրողի, թերթի անկախության պատրանք։ Այդպես մեր որոշ լրագրերի էջերը ողողվում են «թամաշայասերների» էժանագին ճաշակին հագուրդ տվող անեկդոտներով, դեսից-դենից թռցրած երկխոսությունների պատառիկներով, բանավոր խոսքի լեզվական սայթաքումներով, որոնցում հոլովվում են ծանոթ մարդկանց՝ նշանավոր արվեստագետների, գիտնականների, պաշտոնյաների անուններ ու կերպարներ։ Այս ամենի մեջ կորչում է կենսական բուն խնդիրը, լուծման կարոտ հարցադրումը։

Բայց սա դեռ բոլորը չէ։ Խոսում ենք իրավական պետության, քաղաքակիրթ հասարակության կառուցման մասին, բայց նաեւ չորրորդ իշխանության որոշ ներկայացուցիչների միջոցներով ջանում ենք քանդել, քայքայել պետության, պաշտոնյայի (անկախ անձից) նկատմամբ առանց այդ էլ փխրուն վերաբերմունքը։ Արդյունքում՝ ամեն մի անհատ պաշտոնյայի թերություն, սխալ, արատ ընկալվում է իբրեւ պետության արատ, նախապաշարված հասարակության աչքում խարխլում սեփական ազգային պետության՝ իբրեւ ամբողջական, լուրջ կառույցի ընկալման հիմքերը։ Այս հարցում, իհարկե, մեղքի մեծ բաժին ուներ ՀՀՇ-ական նախկին վարչակարգը՝ իր «հարց չկա» ամենաթողական-անձնականացված վարքագծով, բայց դա չպետք է խանգարի հասարակության մյուս խավերին ու կառույցներին, այդ թվում նաեւ չորրորդ իշխանությանը, ընդունելու պատասխանատվության իրենց բաժինը։

Մամուլը պետք է լինի ազատ, բայց ոչ ամենաթող։ Խոսքս մասնավորեմ բանակի, ռազմահայրենասիրական թեմատիկայի լուսաբանման խնդրով։ Ամենից թարմ ու ցայտուն օրինակը Հայաստանի անկախության եւ մայիսյան հերոսամարտերի 80-ամյակին նվիրված տոնակատարությունների նախապատրաստության եւ ընթացքի լուսաբանությունն է։ Կարծում եմ, ոչ ոք չի ժխտի այն մեծ աշխատանքը, որ կատարեցին մեր իշխանությունները, մասնավորապես պաշտպանության նախարարությունն ազգային այդ խոշոր երեւույթը վայել մակարդակով նշելու համար (ՊՆ նախարար Վ. Սարգսյանը նաեւ կառավարական հանձնաժողովի նախագահն էր)։ Նաեւ այն, որ այդ տեսակետից շատ համեստ էր մեր մամուլի ու լրատվամիջոցների ներդրումը։ Բայց ահա որոշ տեղերում («Առավոտ», «Հայք») եղան հրապարակումներ, որոնք մեծ գործի բուն էությունը վեր հանելու փոխարեն, հաճախ զբաղված էին լույսի մեջ սեւ գծեր, դեզի մեջ ասեղ որոնելու ապարդյուն աշխատանքով։ Ավելին, կասկածի տակ առնվեցին նույնիսկ տոնակատարությունների բուն իմաստն ու անհրաժեշտությունը՝ ժողովրդի ներկայիս սոցիալական դժվարին կացության շահարկմամբ։ Բանը հասավ այնտեղ, որ «հարվածի տակ առնվեց» այնպիսի մի համազգային լուսավոր երեւույթ, ինչպիսին հայդուկապետ Աղբյուր Սերոբի զինակցի եւ կնոջ՝ լեգենդար Սոսե մայրիկի աճյունասափորը հայրենիք տեղափոխելու եւ Եռաբլուրում ամփոփելու արարողությունն էր։ «Առավոտ» թերթն իր խմբագրականում գրեց՝ «Մեր իշխանավորները, որոնք այդքան շատ են սիրում մասնակցել մասունքների ու աճյունների թաղման ու վերաթաղման արարողություններին, դեռեւս չեն գիտակցել...»։ Իսկ «Հայքը» պարզապես գերազանցեց ինքն իրեն՝ «...երբ մոտեցավ մայիսի 28-ը, ազգովին տոնեցինք տոների մի ամբողջ կասկադ։ Հավեսով, կերուխումով տոնեցինք ե՛ւ Սարդարապատն ու Բաշ-Ապարանը, ե՛ւ Ղարաքիլիսան, ե՛ւ Անկախությունը։ Շոու սարքեցինք նույնիսկ Սոսե մայրիկին։ Խեղճը չգիտեր, որ դառնալու է սոված բերանները փակելու միջոց...» (5 հունիսի)։ Գրեց՝ մոռանալով իրական կասկադի մոտ ՀՀՇ-ի սարքած ամանորյա տորթաշատ շոուն եւ բազմափուլիկ տոները՝ դպրոցականների «Վերջին զանգի» օրերին... Ի՞նչ է, այն ժամանակ «սոված բերաններ» չկայի՞ն, թե՞ այդ բերանները փակելու համար մի կտոր տորթը բավարար էր համարվում։

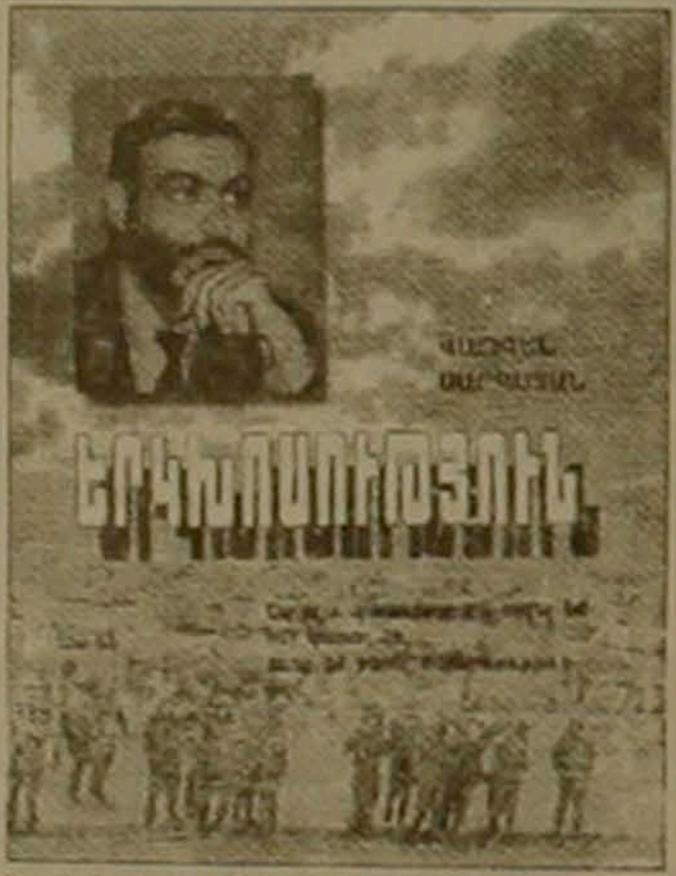

Մամուլը, լրագրողը, այո, ազատ է նյութի, մեկնաբանման ոլորտի կամ առարկայի ընտրության, քննության մեջ, բայց նա, բացի իր այս ազատությունից, ունի նաեւ որոշակի պարտավորություններ՝ կապված մեր հայրենիքի եւ պետության անվտանգության, պաշտպանության ապահովման խնդիրների հետ։ Մինչդեռ երբեմն-երբեմն հանդիպում են հրապարակումներ, որոնցում եւ խմբագիրները, եւ լրագրողները, մեղմ ասած, մատների արանքով են նայում կարեւորագույն այս հարցին՝ մեր պետության հակառակորդներին տրամադրելով նրանց համար այնքան ցանկալի տեղեկատվություն։ Շատ հաճախ նման վարքագիծն իրենք՝ մամուլի ներկայացուցիչները, բացատրում են պարզ չիմացությամբ։ Բայց մի՞թե դա որեւէ մեկին ազատում է պատասխանատվությունից։ Ամենեւին։ Չէ՞ որ յուրաքանչյուր մամուլի օրգան արդարադատության նախարարությունում գրանցվելիս, նաեւ այդ ուղղությամբ որոշակի պարտավորություններ է ստանձնում։ Ո՞րն է ելքը։ Պաշտպանության նախարարության լրատվության եւ քարոզչության վարչության մամուլի բաժինը մշակել է բանակի եւ զինծառայության հարցերով զբաղվող լրագրողների հետ մի աշխատակարգ, որի նպատակն է բացառել բոլոր տեսակի թյուրիմացություններն ու թերասացությունները, վարչությունում հավատարմագրված լրագրողների միջոցով ապահովել մամուլի հրապարակումների տեղեկատվական, փաստական հավաստիությունն ու արդյունավետությունը՝ բարձրացվող հիմնախնդիրների լուծման գործում։ Բայց դա պետք է անել իսկապես անկեղծ ու փոխադարձ վստահության պայմաններում։ «Այժմ» շաբաթաթերթի թղթակիցը, օրինակ, գրում է. «Բանակին սովորաբար չեն քննադատում։ Համակարգում կատարվող անօրինականությունների լուսաբանումը ընդունված է ձեւակերպել որպես համագործակցություն»։ Եթե այս ամենի վրայից հանելու լինենք, մեղմ ասած, լրագրողական «սրություն» պահանջող ձեւակերպումների շղարշը, ապա ասելիքը հանգում է հետեւյալին. կա՞ն, արդյոք, անօրինականություններ մեր բանակում եւ հնարավո՞ր է, արդյոք, մամուլում, հրապարակայնորեն լուսաբանել դրանք, առանց համակարգի դիմադրությանը հանդիպելու։ Բայց չէ՞ որ այդ պատասխանը տրվել է եւ տրվում է բազմիցս՝ պաշտպանության նախարարության մամուլի օրգանների, «Զինուժ» հեռուստածրագրի եւ «Ասպար» ռադիոծրագրի հրապարակումներում։ Ի վերջո, արդեն հրապարակի վրա է նախարար Վազգեն Սարգսյանի ելույթների եւ հարցազրույցների ժողովածուն՝ հենց «Երկխոսություն» խորագրով, ուր այսօրվա բանակի եւ հասարակության կապի ամենաբազմազան, այդ թվում նաեւ կնճռոտ հարցերը [illegible] ստանում։ «Բանակը հասարակայնության հայելին է». ելակետային այս սկզբունքը ներառում է մեր Ազգային բանակի եւ լույսը, եւ ստվերը, եւ անուրանալի նվաճումները, եւ ցավոք դեռեւս անխուսափելի թերությունները։ Ոչ ոք չի փորձում թաքցնել կամ կոծկել դրանք։ Ավելին՝ նախարարն ինքը բազմիցս շեշտել է այդ ամենը ճշմարտորեն բացահայտելու եւ արմատախիլ անելու գործում մամուլից, լրագրողներից ակնկալվող օժանդակության անհրաժեշտությունը՝ «Դուք՝ լրագրողներդ, բավականին օգտակար կարող եք լինել բանակին, մի առիթով նշել է նա։ Իմ նպատակն է հնարավորին չափ թափանցիկ դարձնել բանակը։ Գրեք ամեն ինչի մասին։ Ավելի ցանկալի է, որ ավելի ուշադրություն դարձնեք բանակում տեղի ունեցող անօրինականություններին։ Ոչ ոք չի ժխտում, որ դրանք կան, բայց աշխատեք լավը չաստվածացնել, իսկ վատը չչափազանցնել»։

Ուրեմն, ոչ թե հարկադրանք, ոչ թե միջամտություն մամուլի գործերին, ինչն անընդունելի է, այլ համատեղ աշխատանք ի շահ մեր բոլորի հայրենիքի, պետության, մեր հասարակության ներքին մթնոլորտի առողջացման։ Այլապես անխուսափելի են անիմաստ եւ անհարկի փոխադարձ մեղադրանքները ու անհասկացողությունները, երբ լրագրողները պետական յուրաքանչյուր պաշտոնյայի մեջ տեսնում են միայն «չինովնիկին» (այս բառի բացասական իմաստով), իսկ պաշտոնյաները ամեն մի լրագրողի մեջ՝ պոտենցիալ հակառակորդին ու չարախոսին։ Արդյունքում երբեմն արվում են հեռուն գնացող ընդհանրացումներ, խոսք բացելով նույնիսկ լրագրողի ու պաշտոնյայի «հայ տեսակի» մասին։ «Առավոտ»-ը, օրինակ, գրում է. «Լրագրողի հայ տեսակը կարո՞ղ է հայ չինովնիկից պարզ պատասխան ակնկալել։ Թե՞ այդ պատասխանում միայն վիրավորանք է լինելու եւ ժուռնալիստիկայի մասին չինովնիկի կարծիքը» (20 մայիսի)։ Թերեւս, նույնը կարող էր ասել նաեւ «հայ չինովնիկը» «հայ լրագրողի» մասին։ Իրականում պարզապես անհրաժեշտ է ազատվել նման կարգի անհեթեթ «փոխհրաձգություններից» եւ, առաջնորդվելով ազգային ընդհանուր շահի գիտակցումով, կարեւորել գործը, ժողովրդի առջեւ ծառացած հիմնախնդիրների լուծմանն օժանդակելու ջանքը եւ ոչ թե հասարակայնության աչքին «հերոսանալու» տղայական պահվածքը, որքան էլ հասկանալի լինեն դրա կոմերցիոն ու քաղաքական դրդապատճառները։ Այսինքն՝ մենախոսությունից անցնել երկխոսության։

ՊԵՏՐՈՍ ԴԵՄԻՐՃՅԱՆ

ԲՈՂՈՔ

Սեփականաշնորհման զոհերը

Սեւանի հացամթերքների կոմբինատի աշխատակիցների նամակը ՀՀ նախագահին եւ գլխավոր դատախազին

1997 թ. դեկտեմբերի 23-ին Սեւանի մշակույթի պալատում, մոտ 450 աշխատողների առջեւ, Սեւանի հացամթերքների կոմբինատը սեփականաշնորհելու առթիվ հանդես եկավ կոմբինատի տնօրեն, պրն Ռ. Սմբատյանը։ Կոլեկտիվը ժողովին նախապատրաստվել էր բազմակողմանիորեն։ Ծախսելով հսկայական միջոցներ կարգի էր բերվել տարածքը, հին ցանկապատը փոխարինվել էր նոր, ամուր պարիսպով։ Վերանորոգվել էր գրասենյակի շենքը։ Գրասենյակի համար գնվել էր իտալական կահույք։ Արվել էր ամեն ինչ, որ սեփականաշնորհվելուց հետո այլեւս անելիք չմնա։

Տնօրենը բացատրեց, որ կոմբինատի արժեքը շատ բարձր է, իսկ 20 տոկոսը, որ ձեզ պետք է տրվի, ձեզ համար ավելի թանկ է, դուք չեք կարող գնել։ Լավագույնը 20 տոկոսից հրաժարվելն է։ Ես գուցե մի բան անեմ՝ դիմեմ աճուրդի կենտրոն, ծախս անեմ-գործացնեմ, որից հետո եւ ձեզ համար լավ կլինի, եւ մեզ։ Դուք էլ կաշխատեք ձեր տեղերում, ոչ ոք աշխատանքից չի ազատվի, էլի կաշխատենք միասին։

Կոլեկտիվը սեփականաշնորհման կանոնադրությանը ծանոթ չէր, ուստի հավատալով տնօրենի ասածին համաձայնվեց նրա առաջարկին։

Մի քանի օր անց, դեկտեմբերին 29-ին կայացավ երկրորդ ժողովը, օրակարգում նույն հարցն էր, նույն զեկուցողը։ Սակայն այս անգամ Ռ. Սմբատյանը ահաբեկված ասաց (մեջբերում ենք նույնությամբ). «Մենք այստեղ քնել ենք, իսկ Երեւանում միլիոնատեր մարդիկ աշխատում են, մենք գները իջեցնելու մասին ենք մտածում, իսկ նրանք հազարավոր ամերիկյան դոլարներ են ավելացնում, որպեսզի տիրանան մեր կոմբինատին։ Որպեսզի կոմբինատը մեզ մնա, միայն ու միայն մի ելք կա. ես կապ եմ հաստատել Երեւանում հայտնի «Սուքիասյաններ» կորպորացիայի հետ, որն էլ կապ ունի իսպանացիների հետ։ Վերջիններս շատ հարուստ են, զբաղվում են ալյուրի եւ համակցված կերերի արտադրությամբ։ Նրանք ցորեն կբերեն, մենք կաղանք, կվաճառենք եւ օգուտը կկիսենք՝ 40 տոկոսը կստանանք ես եւ իմ տեղակալները, իսկ մնացած 60 տոկոսը՝ Սուքիասյանները։ Բայց միայն մի պայմանով, որ դուք հրաժարվեք ձեզ հասանելիք 20 տոկոսից, այդ մասին տաք գրավոր համաձայնություն։ Դուք, ինչպես նախորդ ժողովում եմ ասել, կմնաք ձեր աշխատատեղերում կաշխատեք, դեռ մի բան էլ ավելի, նոր աշխատատեղեր կբացվեն յոթ-ութ տարի առաջ կառուցված, բայց շահագործման չհանձնված 250 տեղանոց մանկապարտեզի շենքում։ Դա կլինի մակարոնի, ձավարեղենի արտադրության եւ փաթեթավորման արտադրամաս։

Ժողովականները դրան էլ հավատացին ու համաձայնվեցին, ընդունվեց բանավոր որոշում՝ 20 տոկոսից հրաժարվում են մի պայմանով, որ կոլեկտիվի անդամները, այդ թվում թոշակառուները մնան իրենց աշխատատեղերում։

Կարճ ժամանակ անց մեծ հանդիսավորությամբ, թիկնապահներով եկան մեր նոր տերերը՝ Սուքիասյանները եւ իսպանացիները։ Նրանք շրջեցին կոմբինատի արտադրամասերում եւ ինչպես հասկացանք, շատ գոհ մնացին։ Նրանք հույս տվեցին, որ մենք նույնպես գոհ կմնանք։ Նախկին տնօրենի առանձնասենյակում 25-30 մարդով կայացավ հավաքույթ-ժողով, ուր հանդես եկավ Սարո Սուքիասյանը, որը շատ լավատեսորեն էր տրամադրված։ Նա նշեց, որ կվերականգնի կոմբինատի նախկին համբավը, կարգելի ալյուրի մուտքը Հայաստան, կվերականգնի կապը մեր նախկին գնորդների հետ, կվերանորոգի ալյուրի եւ համակցված կերերի արտադրամասերը, կբացի նոր աշխատատեղեր, կընդլայնի մակարոնի արտադրամասը։ Թոշակառուներին կփոխարինեն իրենց տղաները կամ կտեղափոխվեն ավելի հարմար աշխատանքի, իսկ եթե նրանք այլեւս ի վիճակի չեն լինի աշխատելու, նրանց ամսական կտրվի 10000-15000 դրամ։ Աշխատողների միջին աշխատավարձը կլինի 100-120 դոլարի սահմաններում։ Վերջում նա իրեն հռչակեց նախագահ, նախկին տնօրենին՝ տեղակալ, իսկ ալյուրի պահեստապետ Գեւորգ Սալխասյանին՝ գործադիր տնօրեն։

Մենք բոլորս, իսկապես, գոհ մնացինք երիտասարդ նախագահի առաջարկած ծրագրից։ Բայց, ցավոք, հետագայում պարզվեց, որ դրանք միայն գեղեցիկ խոսքեր էին, որոնք ասվեցին կոլեկտիվին մոլորության մեջ գցելու համար։

Ժողովից հետո նոր նախագահը իր շքախմբով գնաց Երեւան եւ նրա թելադրանքով, հակառակ խոստացածին, գործող տնօրենը նախ աշխատանքից ազատեց պահակ-թոշակառուներին, քիչ անց նոր հրամանով աշխատանքից ազատեց 44 թոշակառուների, նրանց չառաջարկելով որեւէ այլ աշխատանք եւ ոչ էլ նրանց տղաներին ընդունեց աշխատանքի։ Ապա հետեւեց նոր հրաման՝ մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը աշխատողներին ուղարկել հարկադիր պարապուրդի, այնուհետեւ ազատել աշխատանքից։ Այժմ էլ սպասվում է մի նոր հրաման։ Սակայն հունվար-ապրիլ ամիսներին չի տրվել հարկադիր պարապուրդի հրաման, բայց աշխատողներին վճարվել է մասնակի կարգով։

«Ընդամենը 40 աշխատող պետք է մնա կոմբինատում», վերջերս հայտարարել են կոմբինատում աշխատող երկու իսպանացիները։

Եվ այսպես, Սեւանի թիվ մեկ բարերարը եւ հանրապետության թիվ մեկ գործարարը դարձան թիվ մեկ խոստումնադրժներ, որի հետեւանքով սովի ճիրաններում են հայտնվելու շուրջ 2000 մարդ՝ գործազուրկների թիվը ավելացնելով 500 մարդով։

Խնդրվում է Ձեր միջամտությունը վերականգնելու մեր խաբված աշխատողներիս իրավունքը, ետ բերելու մեզ հասանելիք վճարովի կամ անվճար 20 տոկոսը։

Դրանով կվերականգնվի մեր արժանապատվությունը, մեզ ետ կպահի վրեժխնդրությունից։

(ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ)

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Վերջին տասնամյակներին աշխարհի բազմաթիվ երկրներում ի հայտ են եկել այնպիսի ֆինանսական հաստատություններ, որտեղ կարելի է զբաղվել կեղտոտ փողերի լվացմամբ։ Դրանց անվանում են «Բանկային ու հարկային դրախտներ»։ Այդ հաստատությունները բուռն զարգացում ապրեցին 1970-ական թթ. ի վեր՝ նախ եվրոպական շուկաների աշխատանքը եւ նավթադոլարների վերաշրջանառությունը դյուրացնելու նպատակով, ապա սկսեցին օգտագործել թմրադեղերի առեւտրից ստացվող կեղտոտ փողերի պահես-

առմամբ շրջանառություն է կատարում 1300 միլիարդ դոլար։ Դա Ֆրանսիայի տարեկան բյուջեի եռապատիկն է։ Քրեական աշխարհի համախառն տարեկան արտադրանքի գումարային արժեքը գնահատվում է 800 մլրդ դոլար, որի կեսն իրացվում է թմրադեղերի առեւտրի միջոցով։ «Արդի ֆինանսական շուկաները եւ կազմակերպված հանցաշխարհը ընդհանուր նպատակներ ունեն,— գրում է Ժան Մայարը։— Ծավալման համար երկուսին էլ ձեռնտու է կանոնակարգերի եւ պետական վերահսկողության վերացումը»։ Մոտավոր հաշվարկներով ամեն տարի

նպատակով։ Սիբիրյան նավթի անօրինական վաճառքից Ռոտերդամի ազատ շուկայում ստացած 40 մլն դոլարը ռուս մաֆիականները տեղադրել են Լոնդոնի բանկերից մեկում։ Ապա ռուսական մաֆիան իր վերահսկողության տակ գտնվող բանկերի միջոցով նոր թղթադրամներ է պատվիրել Նյու Յորքի մասնավոր բանկերից մեկում։ Լոնդոնից 40 մլն դոլարը փոխանցվել է Նյու Յորքի մասնավոր բանկին։ Վերջինս ԱՄՆ-ի Դաշնային ռեզերվային վարչությունից 40 մլն դոլարի նոր թղթադրամներ է գնել։ Այդ գումարը տեղափոխվել է մաֆիային ենթակա մոսկո-

Բանկային եւ հարկային դրախտներ

տավորման համար։ Այդ հաստատությունների մոտ կեսը գործում է բրիտանական դրոշի ներքո։ Եվրոպական գրեթե բոլոր երկրներն ունեն իրենց բանկային ու հարկային դրախտները, որոնք հաճախ գործում են հենց այդ երկրների տարածքում։

«Շուկաները, ֆինանսները, հարկային դրախտները աշխարհի նոր տերերն են»,— նշում է ֆրանսիացի հայտնի դատավոր Ռընո վան Ռույմբեկը, որն զբաղվում է վերջին տասնամյակի ամենակարեւոր ֆինանսաքաղաքական գործերի հետաքննությամբ։ Իր մի քանի գործընկերների՝ իտալացի Անտոնիո Զալանելլայի, բելգիացի Բենուա Դեժեմեպի, շվեյցարացի Բեռնար Բերտոսայի, ֆրանսուհիներ Էվա Ժոլիի եւ Լորանս Վիշնեւսկու հետ մեկտեղ նա վերջերս Փարիզի «Ստոկ» հրատարակչությունում լույս ընծայեց «Անօրեն աշխարհ» աշխատությունը։

Դրա բոլոր համահեղինակները 1996 թ. ստորագրել էին «Ժնեւի կոչը», որով եվրոպացի հազարավոր դատավորներ ու փաստաբաններ իրենց կառավարություններին հորդորում էին խստացնել ֆինանսական ու հարկային վերահսկողության օրենքները։ Սակայն կոչն առայժմ որեւէ արդյունք չի տվել, ուստի այս նոր կոլեկտիվ աշխատությունը հասցեագրված է առավելապես լայն հասարակայնությանը։ Գրքի խմբագիր Ժան դը Մայարը նախաբանում մասնավորապես գրում է. «Ֆինանսական շուկաներում ներկայումս ամեն ինչ թույլատրելի է, քանի որ ոչինչ չի կարող արգելվել»։

Իրոք, ամեն օր շրջանառություն կատարող վիթխարի դրամազանգվածների մեջ մի՞թե հնարավոր է բացահայտել այն գումարները, որոնք ստացվել են անօրինական գործունեությունից կամ էլ պարզապես զերծ են մնացել հարկումից։ «Էքսպրես» հանդեսը տեղեկացնում է, որ ամեն օր աշխարհում ընդհանուր

ֆինանսական հաստատություններում լվացվում է 320 մլրդ դոլար, որ կազմում է բոլոր կենտրոնական բանկերի դրամապաշարների 1/3-ը։

Ենթադրենք Կարիբյան ավազանի որեւէ փոքր պետության բանկերից մեկի օֆշորային հաշվին դրված է 250 մլն ֆրանկ։ Նյու Յորքի, Հոնկոնգի եւ Լոնդոնի երեք բանկերի կարելի է պատվիրել այդ գումարը մասամբ փոխանցել Լոնդոնի եւ Լյուքսեմբուրգի ֆինանսական շուկաներ։ Այնտեղից էլ գումարները կարելի է տեղափոխել եվրոպական մեկ ուրիշ մայրաքաղաք։ Վերաշրջանառություն կատարած փողերն այնուհետեւ հանգիստ կարելի է տեղափոխել Ցյուրիխ, որտեղ բանկային գաղտնիքն ապահովված է։ Աշխարհում բանկային եւ հարկային դրախտներ են Կարիբյան ավազանի պետությունները, Խաղաղ եւ Հնդկական օվկիանոսների բազմաթիվ փոքր երկրներ, Լոնդոնը, Հոնկոնգը, Ֆիլիպինները, Սինգապուրը, Արաբական թերակղզին, եվրոպական գաճաճ պետությունները, Շվեյցարիան, Մարոկկոն, Քաթարը, Բեյրութը, Պարագվայը, Ուրուգվայը, Լիբերիան եւ այլն։

«Անօրեն աշխարհ» գրքում տեղեկություններ կան նաեւ, թե, օրինակ, ռուսական մաֆիան ինչպես է ամերիկյան բանկային համակարգից օգտվել իր կասկածելի եկամուտները կանխիկ դոլարների վերածելու

վյան բանկեր։

Գոյություն ունեն նաեւ փողերի լվացման համեմատաբար պարզ եղանակներ, ինչպիսիք են արվեստի գործերի գնումները (դրանց գները մեծ մասամբ պայմանական են), սարքովի դատավարության միջոցով գործարքների վիճարկումը, տնային համակարգիչների օգտագործումը եւ այլն։

Ինչպե՞ս պայքարել ստվերային տնտեսության նման վիթխարի ծավալների դեմ։ Գրքի հեղինակներն առաջարկում են մի քանի լուծում՝ բանկային ու ֆինանսական գործարքների թափանցիկություն, դատական համագործակցություն, անհնազանդ երկրների դեմ պատժամիջոցների կիրառում, միջազգային առեւտրից նրանց վտարում եւ այլն։ Գրքի հավելվածում զետեղված «Եվրոպայի հարկային դրախտների վերացման մանիֆեստում» հեղինակները համագործակցության կոչ են անում ոչ միայն դատավորներին, այլեւ Եվրոպայի բոլոր քաղաքացիներին։ Միասնական դրամական եվրոյի ստեղծումը նրանք շատ հարմար առիթ են համարում կեղտոտ փողերի դեմ մղվող պայքարի ուժեղացման եւ ֆինանսական համակարգի բարեփոխման գործում։

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՇԻՇՅԱՆԸ

ՍԱՆԿՏ-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ

Կիրիենկոն հանդես է եկել ԱՊՀ-ի շրջանակներում միասնացումն էլ ավելի խորացնելու օգտին

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 17 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության նախագահ Սերգեյ Կիրիենկոն արտահայտվել է ԱՊՀ-ի շրջանակներում միասնացումը նորովի խորացնելու օգտին։ Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այսօր ելույթ ունենալով Պետերբուրգի տնտեսական երկրորդ համաժողովի բացմանը, վարչապետն ընդգծեց, որ դրան հասնելու համար անհրաժեշտ է վերացնել մաքսային արգելքները Համագործակցության երկրների միջեւ, հասնել երկակի հարկադրումից խուսափելուն եւ ազգային արժույթների փոխարկելիությանը։

Սերգեյ Կիրիենկոն ընդգծեց, որ ԱՊՀ-ի երկրներում պետք է համաձայնեցված մաքսային քաղաքականություն իրականացվի, իսկ դա ենթադրում է մշակել մաքսատուրքերի միասնական համակարգ, միասնացնել բաժերի կոդերը, արդյունավետ մաքսային վերահսկողություն իրականացնել երրորդ երկրների ապրանքների նկատմամբ եւ պաշտպանել ներքին շուկաները։

Կառավարության նախագահը նշեց, որ «նախագծումներից անհրաժեշտ է անցնել կոնկրետ գործերի», հիշեցնելով, որ ԱՊՀ-ի երկրների փոխադարձ ապրանքաշրջանառության ծավալը 1992-1997 թվականներին եռակի կրճատվել էր։

Սերգեյ Կիրիենկոն ընդգծեց, որ ԱՊՀ-ի շրջանակներում «քաղաքական հարաբերությունները կայուն չեն լինի, եթե չհենվեն տնտեսական շահագրգռվածության վրա»։

Եվրամիությունը ձեռնամուխ է լինում ընդարձակման հարցերի գործնական լուծմանը

ԿԱՐԴԻՖ, 17 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Եվրամիության անդամ երկրների, պետությունների եւ կառավարությունների ղեկավարների Կարդիֆի գագաթաժողովի ավարտվելուց հետո, Եվրամիությունը ձեռնամուխ է լինում դեպի Արեւելք ընդարձակման հարցերի գործնական լուծմանը։ Սակայն, ինչպես ցույց տվեց անցկացված բանավեճերի ընթացքը, առաջավոր «վեցյակից» առաջին երկիրը Միության մեջ կմտնի 2001-2006 թվականներից ոչ շուտ։

Որոշված է, որ մինչեւ տարեվերջ Եվրամիության նախարարական խորհուրդ եւ Եվրախորհրդարան կներկայացվեն բոլոր փաստաթղթերը Եվրամիությանը միանալու թեկնածու երկրների սոցիալ-տնտեսական զարգացման մակարդակի մասին։

Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, գագաթաժողովի ամփոփիչ փաստաթղթում նշվում է, որ Եվրամիությանը միանալու թեկնածու երկրների նախապատրաստվածության եզրափակիչ գնահատականը տալիս հատուկ ուշադրության առարկա կլինեն նրանց ազգային օրենսդրությունների համարժեքությունը Եվրամիության պահանջներին, այդ պետությունների կողմից սեփական գյուղատնտեսական, փոխադրական եւ բնապահպանական ենթակառուցվածքների բարենորոգման ավարտումը։

Հաստատված է, որ Եվրամիության մեջ ընդունվողների ցուցակում «առաջին ալիքում» ընդգրկված են Կիպրոսը, Հունգարիան, Լեհաստանը, Էստոնիան, Չեխիան եւ Սլովենիան։ Հաջորդ փուլում նախատեսվում է քննարկել Բուլղարիայի, Լատվիայի, Լիտվայի, Ռումինիայի եւ Սլովակիայի հայտերը։

Պակիստանը մերժեց Բանգլադեշի միջնորդական ջանքերը

ԴԵԼԻ, 17 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ապարդյուն ավարտվեց Բանգլադեշի վարչապետ Հասինա Վազեդի մեկօրյա աշխատանքային այցը Հնդկաստան։ Այս այցի գլխավոր նպատակն էր Դաքայի միջնորդությամբ բանակցությունների սեղանի շուրջ նստեցնել Դելիին եւ Իսլամաբադին երկկողմ հարցերի, առաջին հերթին Քաշմիրի հիմնախնդրի լուծման համար։ Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնի է դարձել դիվանագիտական աղբյուրներից, ի պատասխան Բանգլադեշի կառավարության ղեկավարի առաջարկության, Հնդկաստանի վարչապետ Աթալ Բիհարի Վաջպային հայտարարել է, որ Դելին չի ընդունի որեւիցե երրորդ կողմի մասնակցությունը Իսլամաբադի հետ իր վեճերի կարգավորմանը, քանի որ «երկկողմ հիմնախնդիրները պետք է լուծվեն բացառապես երկկողմ հիման վրա»։

Ավտոմեքենաների արտադրության թուրք-ուզբեկական գործարան

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 17 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ուզբեկստանը եւ Թուրքիան համաձայնագիր են կնքել ավտոմեքենաների համատեղ արտադրություն հիմնելու վերաբերյալ։ Ըստ «Մարմարա» օրաթերթի, համատեղ այս գործարանն արտադրելու է բեռնատարներ եւ ավտոբուսներ։ Արտադրությունը սկսվելու է այս տարվա սեպտեմբերին, Ուզբեկստանի Սամարղանդ քաղաքում գործող գործարանում, որին Թուրքիան 64 միլիոն դոլար է տրամադրել։ Մինչեւ 2002 թվականը գործարանն իր տարեկան արտադրողականությունը հասցնելու է 4 հազար ավտոմեքենայի եւ ձգտում է դառնալ կենտրոնասիական տարածաշրջանի ավտոմեքենայի երկրորդ մեծագույն արտադրողը։

Շոտլանդացի ազգայնականներն աշխուժանում են

Շոտլանդացի անկախականները մոտ ժամանակներս կարող են մեծամասնություն կազմել Շոտլանդիայի նորաստեղծ խորհրդարանում։ Ոմանք այն տեսակետն են արտահայտում, որ Մեծ Բրիտանիայի մասը կազմող Շոտլանդիայում եկող տարի կարող է ընտրվել անկախական վարչապետ։ Այդ պաշտոնում նկատի է առնվում մասնավորապես Շոտլանդիայի ազգայնական կուսակցության (ՇԱԿ) ղեկավար Ալեքս Սալմոնդը։ 1997 թ. սեպտեմբերի 11-ի հանրաքվեի շնորհիվ Շոտլանդիային լայն ինքնավարության տրամադրումից 9 ամիս հետո ազգայնականներն զգում են, որ հասել է գործելու ժամը։ Նրանց լավատեսությունը հիմնված է մասնակի ընտրություններում իրենց ձեռք բերած մի շարք հաղթանակների եւ մանավանդ վերջերս անցկացված երկու հարցումների արդյունքների վրա։ Հարցումների համաձայն առաջին անգամն է, որ անկախականները կարող են քվեների 41 տոկոսն ստանալով մեծամասնություն կազմել Շոտլանդիայի նոր խորհրդարանի 1999 թ. ընտրություններում։ Բրիտանացի պահպանողականներն արդեն սկսել են դատապարտել Անգլիայի վարչապետ Թոնի Բլերի «անզգուշությունը», որը Շոտլանդիային լայն ինքնավարություն տրամադրող օրինագծի հեղինակն է։ Ինչ վերաբերում է ազգայնականների ղեկավար Ալեքս Սալմոնդին, նա մտադիր է Շոտլանդիայի մայրաքաղաք Էդինբուրգում լեյբորիստական կուսակցության ձախ թեւի քվեներն ստանալ ժողովրդի բարեկեցության եւ միջուկային զինաթափման շեշտման շնորհիվ։ Սալմոնդն արդեն հայտարարել է, որ խորհրդարանային ընտրություններում ինչպիսին էլ լինի ՇԱԿ-ի արդյունքը, ինքը Շոտլանդիայի ինքնորոշման վերաբերյալ հանրաքվե է պահանջելու երկրի ապագա կառավարական կոալիցիային իր մասնակցության դիմաց։

«ԵՐԿԻՐ»

Գիտարշավ մագնիսական բեւեռի հետքերով

Կանադայի ծայր հյուսիսում գտնվող երկրի մագնիսական բեւեռը շարունակ տեղաշարժվում է։ 20-րդ դարի սկզբից ի վեր հյուսիսային մագնիսական բեւեռի տարեկան տեղաշարժը կազմում է միջին հաշվով 10 կմ։ Վերջին տարիներին այն երբեմն հասնում է նույնիսկ ավելի քան 15 կմ-ի։ Հյուսիսային մագնիսական բեւեռի առաջին ստույգ տեղորոշումն իրականացվեց 1831 թ. եւ այդ պահից հայտնի է, որ մագնիսական բեւեռը շարունակ տեղաշարժվում է դեպի աշխարհագրական հյուսիսային բեւեռ, որը մոտավորապես գտնվում է հյուսիսային լայնության 90 աստիճանում, Սառուցյալ օվկիանոսի տարածքում։

Ինչպես նշում է Ֆրանսիայի երկրահանքաբանական հետազոտությունների վարչության աշխատակից Ժան-Ժակ Օրժըվալը, մագնիսական բեւեռի տեղաշարժերի պատճառն այն է, որ մեր մոլորակի շիկացած միջուկի առաջացրած մագնիսական դաշտը տարեցտարի փոխում է իր ուժը եւ ուղղությունը, մագնիսական բեւեռի շարժումը կողմնորոշելով դեպի հյուսիս-արեւմուտք։ Այդ տեւական տեղաշարժը բավական դանդաղ է ընթանում եւ կանոնավոր բնույթ ունի։ Միաժամանակ մագնիսական բեւեռը ամեն օր մի շարք էլիպսաձեւ շարժումներ է կատարում։ Դրանք կապված են Արեգակի մասնիկների արտանետումների հետ, որոնք ազդում են երկրի մագնիսական դաշտի վրա։ Դրա հետեւանքով գիտնականները կարողանում են միայն մոտավոր կերպով պարզել մագնիսական բեւեռի դիրքը։ Ինչպես տեղեկացնում է «Էքսպրես» հանդեսը, մոտ օրերս է Ժան-Ժակ Օրժըվալը գլխավորելու է միջազգային այն արշավախումբը, որը Կանադայի հյուսիսից շարժվելու է մագնիսական բեւեռի հետքերով։ Գիտնականների արժեքավոր չափումների շնորհիվ հնարավոր կլինի առավել ստույգ իմանալ մագնիսական հակումը, այսինքն աշխարհագրական հյուսիսային բեւեռի եւ մագնիսական բեւեռի ուղղությունների անկյան տարբերությունը։ Այդ չափումը անհրաժեշտ է ծովագնացների, ճանապարհորդների եւ օդաչուների համար, մանավանդ Կանադայի, որտեղ մագնիսական բեւեռի մոտիկությունը 20 աստիճանը գերազանցող հակումներ է առաջացնում։

Գիտարշավը ստացել է «Պոլիարկտիկական առաքելություն» անվանումը, քանի որ զուտ աստղագիտական չափումներից բացի նպատակ ունի ֆինանսավորել պոլիարթրիտի (բազմահոդաբորբի) բնագավառում կատարվող հետազոտությունները։ Միայն Ֆրանսիայում հոդաբորբի այդ տեսակով տառապում է 600 հազար մարդ, այդ թվում ինքը՝ Ժան-Ժակ Օրժըվալը։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

...19 տարեկան էր Արամը, երբ առաջին անգամ ոտք դրեց Գնեսինների անվան երաժշտական դպրոց, մասնագիտանալով թավջութակի վրա: Շուտով նա դարձավ կոնսերվատորիայի ստեղծագործական դասարանի ուսանող, որը եւ ավարտեց փայլուն: Բացառիկ առաջադեմ ուսանողները ի սկզբանե արժանացել են գրանցվելու ոսկեզօծ տառերով, մարմարե ցուցատախտակի վրա: Ա. Խաչատրյանն ավելացրեց ընտրյալների ընտանիքը եւս մեկով իր ազգանունը հավերժ պահ տալու իրավունքով: Նախկի-

Անցնում էր ժամանակը եւ ստեղծվում բալետը: Երեւի թե սակավ քանակությամբ ծանոթներ ունենալու պատճառով ինձ էր ընտրել որպես ունկնդիր: Յուրաքանչյուր երկուշաբթի, իրեն հատկացված առանձնասենյակում, ունկնդրում էի շաբաթվա հորինվածքը: Մեկ անգամ Արամ Իլյիչը նվագեց մի հատված եւ առաջարկեց ինձ կրկնել: Ես մոտեցա գործիքին, աղերսելով Աստծո օգնությունը... Դողդողուն մատներով նվագեցի: Նա իսկույն միացավ ինձ եւ մենք նվագեցինք չորս ձեռքով: Նա զարմացած էր եւ գոհ ինձնից: Իսկ ես երջանիկ էի,

բեմադրության ներկայացումը, սկսվել էին փորձերը: Ամենքն էլ գոհ էին, ոգեւորված աշխատանքով, բայց կար մի առաջատար մենապարուհի, որի զայրույթը վախեցրել էր թատրոնի ղեկավարությանը: Նա չուներ անձամբ իր համար գրված պար եւ երբ այդ մասին հայտնեցին կոմպոզիտորին, նա չզսպելով զայրույթը, սկսեց բռունցքներով խփել դաշնամուրի ստեղներին, գոչելով «չեմ կարող, չեմ ուզում, չեմ գրի», բարկությունը գնալով սաստկանում էր, իսկ հարվածները շարունակվելով ստանում որոշակի ռիթմիկ պատկեր: Ինքն էլ չնկատեց, թե

«Եթե անգամ ապրեի լուսնի վրա, միեւնույն է, նորից կգրեի հայերեն»

Արամ Խաչատրյան

Հայաստանի մշակութային հանրությունը լայնորեն նշում է 20-րդ դարի մեծ կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի ծննդյան 95-ամյա հոբելյանը: Ընթերցողին ենք ներկայացնում գողտրիկ հուշեր կոմպոզիտորի մասին

նում մեծահարուստ Լազարյանների կողմից: Մոսկվայում ստեղծված ճեմարանը այն ժամանակ կոչվում էր «Հայաստանի կուլտուրայի տուն»: Անմիջապես այցելելով այդ «տունը» Խաչատրյանը հանդիպում է հայ անվանի շատ գործիչների, երաժիշտների, գրողների, դերասանների եւ իհարկե ներկա լինում Ռուբեն Սիմոնովի ղեկավարած դրամատիկական ստուդիայի բեմադրություններին: Այստեղ է Խաչատրյանը կատարում իր պրոֆեսիոնալ առաջին պատվերը, գրելով երաժշտություն Հ. Պարոնյանի «Պաղտասար աղբար», «Ատամնաբույժն արեւելյան» եւ Գ. Սունդուկյանի «Խաթաբալա» պիեսի համար:

1939 թիվ, հոկտեմբեր: Այս անշունչ բառերն իմաստավորելու էին Մոսկվայում կայանալիք «Հայ արվեստի ու գրականության 10-օրյակը»: Արամ Խաչատրյանը հրավիրվեց Երեւան, ստեղծելու հայկական առաջին ազգային բալետը: Նա Երեւան ժամանեց հունվարի 21-ին: Իր բնակարանում լսում էր վարպետների թառի, քամանչայի, դուդուկի եւ դհոլի կատարումները, ձայնագրում լսած հայ երգ-պարերը եւ անցնում մշակման: Բալետը գրվեց եւ զուգահեռ բեմադրվեց վեց ամսում, այն կոչվեց «Երջանկություն»:

Հիշում եմ, Արամ Իլյիչի հետ ծանոթացա փետրվարին, ֆիլհարմոնիայում, իր համերգի փորձի ժամանակ:

Նա ամեն առիթով ուզում էր ավելի շատ խոսել հայերեն, բայց միշտ մեղավոր մանկան նման ժպտում էր, անհաջողության դեպքում, ասես մեղքը քավելու համար: Նա մեծ սիրով ու ջանասիրությամբ հարստացնում էր բառապաշարը: Հայերեն խոսելը նրա համար պահանջ էր: Մի անգամ հարցրի. «ապրելով Մոսկվայում, հեռու հայ միջավայրից, ինչպե՞ս է, որ ստեղծագործում եք հայերեն: Նա մի պահ խոժոռեց աչքերը եւ. «Եթե անգամ ապրեի լուսնի վրա, միեւնույն է, նորից կգրեի հայերեն, ես պարզապես ինձ հայ եմ զգում», եղավ կտրուկ պատասխանը:

որ ունկնդրեցի ողջ «Երջանկությունը» որպես առաջին ունկնդիր: Արամ Իլյիչը գրում էր միանգամից նվագախմբի համար (պարտիտուրան), այն էլ տուշով: Ուներ մեկ մատնաչափ դանակ, որով ջնջում էր եզակի մեկ կամ երկու նոտա:

Բալետը, սիմֆոնիկ մտածողությամբ, ժողովրդական մեղեդու օգտագործման միայն իրեն հատուկ միջոցներով, պատկերների գունեղ-հնչեղ նկարագրով, թարմ հարմոնիայով ու ռիթմով, Խաչատրյանը մի անգամ եւս ամրացրեց իր մուտքը համաշխարհային երաժշտական արվեստի պատմություն, իր նոր, թարմ ու զորեղ խոսքով:

Մոսկվայում «Հայ արվեստի 10-օրյակին» «Երջանկություն» բալետը իրավամբ երջանկություն բերեց հայ արվեստին եւ նրա հեղինակին:

Արամ Իլյիչը շատ խստապահանջ էր իր հանդեպ: Սկզբունք ուներ իր երկերը տեսնել անթերի, ավարտուն, բայց այս ագամ շատ դժգոհ էր, շտապ գրված լիբրետոյից, նրա բովանդակությունից: Հետագայում բալետի լիբրետոն վերամշակվելով վերանվանվեց «Գայանե»:

Մեծ թատրոնը պատրաստում էր

ինչպես կրկնեց ռիթմը մի քանի անգամ, որը գրավեց իր ուշադրությունը, դա ի վերջո նրան դուր եկավ եւ երեւակայության մեջ ծնվեց նոր պարի կմախքը: Օրեր անց դժգոհ մենապարուհին գոհունակությունից ցնծում էր: Նա «ստացել» էր հետագայում աշխարհը նվաճած «Սուսերով պարը»: Արամ Իլյիչը պատմում էր ու ժպտում:

Ողջ գիտակցական կյանքում, մեծահոգի արվեստագետը, ասես ինքն իրենից առաջ անցնելով, եղել է նորի նախաձեռնողը, ստեղծողը: Ինչպե՞ս այդպես չմտածել, երբ մտաբերում ես նրա գրած սովետական առաջին կոնցերտը դաշնամուրի համար նվիրված Լեւ Օբորինին, ջութակի կոնցերտը նվիրված Դավիթ Օյստրախին, թավջութակի կոնցերտը նվիրված Մստիսլավ Ռոստրոպովիչին: Ի դեպ, Երեւանը եղել է կոնցերտների կատարման առաջին քաղաքներից:

Հայրենական դժնդակ պատերազմ, Ստալինգրադյան փայլուն հաղթանակ ու Խաչատրյանի առավել փայլուն ստեղծագործություն գրված «Ստալինգրադյան ճակատամարտ» ֆիլմի համար:

...Շուտով ծնվեց եւ թիվ 2 սիմֆոնիան: Իմ հիշողության մեջ վառ է Արամ Իլյիչի կրակակայծ աչքերի արտահայտությունը, երբ նա խոսում էր այդ երկի մասին եւ ես համոզված եմ, որ իր բազմաբովանդակ, բազմաքանակ հորինվածքների մեջ թիվ 2 սիմֆոնիան իր ամենից շատ սիրված ստեղծագործությունն էր, որ ներդաշնակվում էր իր լուսապայծառ ներաշխարհին:

Այդ մեծակտավ երկն իր բովանդակությամբ համահնչուն էր սեփական ազգի ճակատագրի պատմությանը, զուգե ստեղծագործական երկունքի մեջ, 20-րդ դարի մեծագույն կոմպոզիտորը իր ազգի անցյալը գիտակցաբար ցանկացել էր կապել ներկայի հետ:

ՋԵՄՄԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ,
Վաստակավոր մանկավարժ,
երաժշտագետ

ՊԱՐԱՐՎԵՍՏ

«Էլենը եւ երեխաները»

Մանուկները Ռուսական թատրոնի բեմում

Ռուսական թատրոնը իր հյուրընկալ դռները այս անգամ բացել էր «Էլենը եւ երեխաները» ժամանակակից եւ պարահանդեսային պարերի թատրոն-ստուդիայի առջեւ:

Պարային ստուդիան ստեղծվել է ճիշտ ութ ամիս առաջ եւ այդ կարճ ժամանակահատվածում կարողացել է իր շուրջը համախմբել 100 սաների, որոնց սերը ժամանակակից եւ պարահանդեսային պարերի նկատմամբ մեծ է: Ստուդիա են հաճախում 5-16 տարեկան տղաներ ու աղջիկներ: Այնուհետեւ սաները շարունակում են

մասնագիտանալ «Արդինի» շոու բալետի խմբում:

Այդ երեկո սաներից շատերը առաջին անգամ էին բեմում, բայց դա բնավ չնկատվեց, նրանց համաչափ շարժումները, երաժշտության ռիթմի ճիշտ զգացողությունն ու պարային ճկուն շարժումները խոսում էին խիստ պահանջկոտ պարուսույցի քրտնաջան աշխատանքի մասին:

Հատկապես նշելի են պարերի ոճական դասավորությունն ու յուրօրինակ մատուցումը. եվրոպական, պարահանդեսային, լատինաամերիկյան, ժամանակակից-էստրադային ու ժողովրդական պարեր:

Համերգի երկրորդ բաժինը հատկացված էր բեմականացված պարերին, որոնք հենց սաների ցանկությամբ անվանել էին «Ծովահենների արկածները Թագո-Մագո կղզում»: Շուրջ երեք ժամ տեւած այդ համերգի հեղինակը եւ գեղարվեստական ղեկավարն էր պարուսույց Էլեն Գրիգորյանը: Նա երկար մտածելուց հետո որոշեց իր պարային ստուդիան կոչել հենց իր անունով «Էլենը եւ երեխաները»: Ստուդիայի սաները հյուրախաղերով եղել են Հայաստանի մի շարք շրջաններում եւ ամառվա ամիսներին շարունակելու են հյուրախաղերը թե հանրապետության մյուս շրջաններում եւ թե արտասահմանում: Ստուդիայի ամենօրյա աշխատանքներին իրենց աջակցությունն ու օգնությունն են ցուցաբերում ստուդիայի տնօրեն Գառնիկ Մակարյանը եւ թիվ 78 դպրոցի տնօրենությունը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԿԱԼԻՖՈՌՆԻԱ

Կարպիս Պոյաճյանի երգահանդեսը

Վահան Թեքեյանի ծննդյան 120-ամյակի առիթով, կազմակերպությամբ ՀԲԸՄիության Գլենդել-Փասադենայի մասնաճյուղի, Փասադենայի ՀԲԸՄ Ալեք Մանուկյան կենտրոնում տեղի է ունեցել օպերային ճանաչված երգիչ Կարպիս Պոյաճյանի երգահանդեսը: Երեկոյի բացումը կատարելով՝ երգչուհի Արփինե Փեհլիվանյանը ներկայացրել է Կարպիս Պոյաճյանի կյանքի ուղին՝ նշելով, որ ծնվել է Բեյրութում, եւ տեղի երաժշտանոցը ավարտելուց հետո մեկնել է Իտալիա՝ կատարելագործվելու: Արժանացել է միջազգային մրցանակների, հանդես եկել աշխարհի հռչակավոր օպերաների բեմերից եւ դերեր մարմնավորել 25 տարբեր օպերաներում: Ծրագրի առաջին բաժնում, ըստ «Յառաջ» թերթի լրատվության, արվեստագետը մեկնաբանել է վեց երգեր, ինչպես նաեւ Բարսեղ Կանաչյանի «Ծով աչերը», Կոմիտասի «Հով արեք» եւ «Ծիրանի ծառ» երգերը: Երկրորդ բաժնում նա մեկնաբանել է արիաներ, Դոնիցետտիի, Վերդիի եւ Ջորդանոյի օպերաներից, ինչպես նաեւ Կոմիտասի «Ալագյազ-խնկի ծառը»: Երգչին ընկերակցել է դաշնակահար Ստեփանո Բեգիչերին, իսկ որոշ երգերի նվագակցել է նաեւ սաքսոֆոնահար Իրալիա Վերձուկոնին: Փակման խոսք է արտասանել Արա Ահարոնյանը:

Հ. Օ.

United Nations Department of Public Information

Vacancy Announcement

Title: Information Assistant

Job description: Under the overall supervision of the UN Resident Coordinator:

- to work closely with media, to distribute materials and to arrange interviews;
- to liaise with NGOs and other institutions for teaching about the UN and for UN observances;
- to arrange and cover press conferences, to issue press releases;
- to translate and/or adapt UN materials and to have them disseminated;
- perform other duties as required.

Qualifications: Applicants must have:
background in journalism, communication or related subjects;
fluency in English, Russian and Armenian languages;
organizational and managerial abilities, computer skills;
at least 4 years of work experience with media and international organizations; excellent writing skills.

Application deadline: 25 june 1998
The applicants should submit a 2-page resume, they will pass a test and an interview.
The resumes should be left in the Guards office at the entrance of the UN building at 14 K. Liebknekht str.

digitised by A.R.A.R.@

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԻԱ-98

Բրազիլացիների համոզիչ հաղթանակը

A խմբում անցկացվեցին երկրորդ տուրի խաղերը

ԲՐԱԶԻԼԻԱ-ՄԱՐՈԿԿՈ 3-0 (2-0):
Նանտ, «Բոժուար» մարզադաշտ: Մրցավար Լեւնիկով (Ռուսաստան):
Բրազիլիա. Տաֆարել, Կաֆու, Ալդաիր, Ժունիոր Բայանո, Սեզար Սամպայո (Դորիվա, 68), Ռոբերտո Կառլոս, Դունգա, Ռոնալդո, Ռիվալդո (Դենիլսոն, 86), Լեոնարդո, Բեբետո (Էդմունդո, 70).
Մարոկկո. Բենզեքրի, Սաբեր (Աբրամի, 75), Էլ-Հադրիուի (Ամզին, 75), Ռոսսի, Նայբեթ, Հաջի, Շիբա, Հադդա (Էլ-Հասսարի, 87), Բասսիր, Շիպպո, Էլ-Հալեջ:
Գոլերը խփեցին Ռոնալդոն (9), Ռիվալդոն (45), Բեբետոն (50):

Առաջին գոլից հետո

Բոլորին, եւ մասնագետներին, եւ ֆուտբոլասերներին հետաքրքրում էր, թե երբ է գոլ խփելու բրազիլացի Ռոնալդոն: Իրոք, առաջնության բացման Շոտլանդիայի հետ խաղում այս տաղանդավոր ֆուտբոլիստն ու իր թիմը չեմպիոնին արժանի խաղ ցույց չտվեցին: Սակայն այս անգամ աշխարհի առաջնությունների ֆավորիտ հաղթողները խաղում էին թեթեւ ու հանգիստ եւ առաջին խաղում բավականին լավ տպավորություն թողած Մարոկկոյի հավաքականին հեշտությամբ հաղթեցին:

Խաղի 9-րդ րոպեին Ռոնալդոն, խորքից ստանալով խաղընկերոջ փոխանցումը, գնդակով մի փոքր առաջացավ, ապա տուգանային հրապարակի գծի վրայից շեշտակի հարվածով գրավեց Մարոկկոյի հավաքականի դարպասը: Բրազիլացիները շարունակում էին գրոհել, եւ դրանցից մեկի ժամանակ քիչ մնաց նրանց հակառակորդներն իրենք գոլ խփեին: Խաղի հաշիվը կրկնապատկվեց առաջին խաղակեսի վերջին րոպեին, երբ գրոհին միացած պաշտպան Կաֆուն եզրից գնդակը փոխանցեց Ռիվալդոյին, եւ վերջինս վարպետորեն գրավեց աֆրիկացի ֆուտբոլիստների դարպասը:

Երկրորդ խաղակեսի 5-րդ րոպեին այս փոքրիկ կոմբինացիան կրկնվեց, միայն այն տարբերությամբ, որ ուրիշ էին «դերակատարները»: Ռոնալդոյի փոխանցումից հետո գոլը խփեց Բեբետոն: Հետագայում եւս բրազիլացիների առավելությամբ էր խաղն ընթանում, բայց կարծես թե խոշոր հաշիվը որոշ չափով հանգստացրել էր նրանց: Մարոկկոյի ֆուտբոլիստները, թեեւ, կարող էին «թրջել» հաշիվը, բայց չկարողացան օգտագործել 1-2 նպաստավոր պահեր:

Այսպիսով գրանցվեց 3-0 հաշիվ երկրորդն այս առաջնությունում:

Բրազիլիայի հավաքականը, անկախ վերջին տուրի խաղից, իրավունք նվաճեց մասնակցելու առաջնության հաջորդ փուլին:

Կորուստ վերջին տուրը

ՇՈՏԼԱՆԴԻԱ-ՆՈՐՎԵԳԻԱ 1-1 (0-0):
Բորդո, «Լեսկյուր» մարզադաշտ:
Մրցավար Վագներ (Հունգարիա):
Շոտլանդիա. Լեյտոն, Բոյդ, Կալդերվուդ (Ռեյր, 61), Հենդրի, Գալլահեր, Բյոռլի, Դյուրի, Ջեքսոն (Մակնամարա, 63), Քոլինզ, Լամբերտ, Դեյլի:
Նորվեգիա. Գրոդաս, Յոնսեն, Բերգ (Հալլե, 83), Բյոռնեբյու, Սոլբակեն, Տ. Ա. Ֆլո, Ռեկդալ, Էգեն, Հ. Ֆլո (Յակոբսեն, 62), Ռիսեթ (Էսթենսթադ, 73), Ստրանդ:
Գոլերը խփեցին Հ. Ֆլոն (46), Բյոռլին (67):

«Այդ խաղը մեզ համար նույնն է ինչ որ Աշխարհի գավաթի եզրափակիչը: Միայն անհաջողությունը կնշանակի հրաժեշտ տալ աշխարհի առաջնությանը»: *Ռոյթերի* թղթակցի հետ հարցազրույցի ժամանակ առաջիկա հանդիպումն այդպես էր բնութագրել նորվեգացիների գլխավոր մարզիչ Էգիլ Օլսենը... Քրեյգ Բրաունը:

Հենց դրանով էլ պայմանավորվեց հանդիպման բնույթը: Երկու թիմերն էլ զգուշավոր խաղ էին ցուցադրում երբեմն առ երբեմն դիմելով սուր գործողությունների: Առաջին խաղակեսի ամենավտանգավոր գոլային պահը, թերեւս 25-րդ րոպեին էր, երբ նորվեգացի Ռոար Ստրանդը աջ եզրով առաջանալով մոտ տարածությունից փորձեց գրավել մրցակցի դարպասը, սակայն շոտլանդացիների բազմափորձ դարպասապահ 40-ամյա Ջիմ Լեյտոնը փակեց գնդակի ճանապարհը: Ընդհանրապես, առաջին խաղակեսն անցավ Նորվեգիայի հավաքականի որոշ առավելությամբ: Ի դեպ, նրա գլխավոր մարզիչ Էգիլ Օլսենը, դժգոհ լինելով առաջին խաղում Մարոկկոյի հետ հանդիպման ժամանակ իր ֆուտբոլիստների գործողություններից, 3 նոր խաղացողների էր դաշտ մտցրել:

Երկրորդ խաղակեսի առաջին իսկ րոպեին դարպասի գրավում արձանագրվեց: Նորվեգացի Վիդար Ռիսեթը ձախ եզրով արագ առաջացավ, խաբուսիկ շարժումով մոլորեցրեց մրցակցի պաշտպաններին եւ գնդակը փոխանցեց Հովարդ Ֆլոյին, որը գլխի հարվածով բացեց խաղի հաշիվը:

Դրանից հետո շոտլանդացիները պարզապես պարտավոր էին գրոհել, փորձելով հավասարեցնելով հաշիվը: Եվ դա նրանց հաջողվեց խաղակեսի միջնամասում, օգտվելով Նորվեգիայի դարպասապահ Ֆրոդե Գրոդասի անվճռականությունից, Կրեյգ Բյոռլին գնդակը նրա գլխի վրայով ուղարկեց դարպասը, եւ հաշիվը դարձավ 1-1: Խփած գոլը ոգեւորեց Շոտլանդիայի հավաքականի ֆուտբոլիստներին, եւ նրանք շարունակում էին գրոհել: Բրիտանացիները հաշվի մեջ առաջ անցնելու մի քանի հնարավորություններ ունեցան, սակայն խաղն ավարտվեց մարտական ոչ-ոքիով: Հաջորդ փուլի երկրորդ մասնակցին կորոշի երկրորդ տուրը:

Խումբ A

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Բրազիլիա	2	2	0	0	5-1	6
2. Նորվեգիա	2	0	2	0	3-3	2
3. Շոտլանդ.	2	0	1	1	2-3	1
4. Մարոկկո	2	0	1	1	2-5	1

Մարադոնան Ֆրանսիա չի գնա

Մի քանի օր առաջ դասարանը արգենտինացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Դիեգո Մարադոնային 2 տարի պայմանական պատժաչափ նշանակեց:

Ավելի քան 4 տարի առաջ նա օդամղիչ հրացանի կրակոցով վիրավորել էր 4 լրագրողների, որոնք համառորեն ցանկանում էին հանդիպել ֆուտբոլիստին: Հեռուստաընկերություններից մեկը վերջերս Մարադոնային առաջարկել էր աշխարհի առաջնության խաղերի մեկնաբանությունների հանդես գալ: Սակայն Դիեգոն, պատճառաբանելով վաս ինքնազգացողությունը, հրաժարվել է:

Անկարգություններ Մարսելում

Ինչպես արդեն հայտնել ենք, Անգլիա-Թունիս խաղում 2-0 հաշվով հաղթեց Անգլիայի հավաքականը: Սակայն ավելի շատ խոսում ու գրում են խաղին նախորդած ընդհարումների մասին, որոնք տեղի ունեցան Մարսելում: Դրանց նախաձեռնողները անգլիացի ֆուտբոլասերներն էին նրանց մի մասը միչեւ էլ այժի է ընկել անսանձ վարքով: Անգլիացի վայ-ֆուտբոլիստները թունիսցի մարզասերների հետ կռիվներ սարքեցին փողոցներում, սրճարաններում, բարերում, ջարդեցին խանութների ցուցափեղկերը, վնասեցին ավտոմեքենաները: Մարսելի քաղաքապետը պահանջել է, որ անգլիական կառավարությունը փոխհատուցի իր քաղաքին պատճառած վնասը:

Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար Ժան Պիեռ Շեւենմանի անմիջական կարգադրությամբ 5 անգլիացի եւ 1 թունիսցի վտարվել են երկրից: Ավելի քան 20 խուլիգաններ բանտարկվել են, երկու կողմերից էլ կան վիրավորներ, որոնք հիվանդանոց են ընկել:

Թուլուզում, որտեղ հունիսի 22-ին Անգլիայի հավաքականը կանցկացնի իր հերթական խաղը, ոստիկանությունը նախապես է պատրաստվում: Կարգի պահապանների թիվը կավելացվի 1500 հոգով, ոստիկանական հենակետեր կստեղծվեն կայարանում, քաղաքի այլ մասերում:

ՇԱԽՄԱՏ

Մեկնարկեց Հայաստանի կանանց առաջնությունը

Տիգրան Պետրոսյանի անվան Հայաստանի շախմատի կենտրոնական տանը երեկ կայացավ հանրապետության կանանց առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի բացումը: 11 մասնակիցների թվում մեր բոլոր ուժեղագույն շախմատիստուհիներն են բացառությամբ գրոսմայստեր Էլինա Դանիելյանի:

Շրջանային մրցակարգով, 11 տուրով անցկացվող մրցաշարում չեմպիոնուհու կոչումը կվիճարկեն 1 միջազգային ու 4 ազգային վարպետներ, ինչպես նաեւ 7 առաջին կարգայիններ: Հանրապետության չեմպիոնուհին եւ մրցանակակիրները կպարգեւատրվեն համապատասխանաբար 300, 200 եւ 100 ամերիկյան դոլարին համարժեք դրամով: Բացի այդ, կորոշվի Հայաստանի թիմի 4-րդ պահեստային մասնակիցը: Օլիմպիական հավաքականը, որի կազմում ընդգրկված են Էլինա Դանիելյանը, Գոհար Հլղաթյանը եւ Լիլիթ Մկրտչյանը, կհամալրվի այս առաջնությունում լավագույն արդյունք ցույց տված շախմատիստուհով:

Այսօր կանցկացվեն առաջին տուրի հանդիպումները:

ԱՐՄԵՆ ՆԻԿՈՂՈՍՅԱՆ

Ձորոցի 39-րդ առաջնությունը

ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության Հենրիկ Գասպարյանի անվան շախմատի մասնագիտացված մարզադպրոցի առաջնությունն այս տարի թվով 39-րդն էր: Շվեյցարական մրցակարգով, 9 տուրով անցկացված մրցաշարում 7,5 միավորով առաջին տեղը գրավեց Սերգեյ Սահակյանը: Հաղթողից մեկ միավորով հետ մնացին միանգամից 6 պատանիներ՝ Տիգրան Լ. Պետրոսյանը, Արեգ Ավետիսյանը, Դավիթ Գ. Պետրոսյանը, Լեւոն Բաբաջյանը, Դավիթ Մելքոնյանը եւ Գրիգոր Առաքելովը:

Ա. Ն.

«Շախմատային Հայաստան» հանդեսի հերթական համարը

«Շախմատային Հայաստանը» արդեն երկար ժամանակ լույս է տեսնում իբրեւ շաբաթաթերթ: Փոխվել է նրա տեսքը, ծավալը: Միեւնույնն է բովանդակությունը, հանդեսը շախմատասերներին ներկայանում է բազմազան, հետաքրքիր հրապարակումներով, մեկնաբանություններով, հաղորդումներով, որոնք այժմ ավելի օպերատիվ են մատուցվում:

Հանդեսի վերջին համարը, որը լույս է տեսել այսօր, հարուստ է տարբեր նյութերով: Շատ հետաքրքիր է Կասպարով-Թոփալով յուրօրինակ մրցախաղի մասին պատմող նյութը: Նշենք, որ բերված են բոլոր 10 պարտիաները: Հանդեսի էջերում տեղ են գտել նաեւ Հունիսի Պոլգար-Անանդի Կարպով, Ռոբերտ Հյուբներ-Էթյեն Բակրո մրցախաղերի մասին հաղորդումները (ներկայացված են նաեւ ամենահետաքրքիր պարտիաները): Իհարկե, շախմատասերներին կհետաքրքրեն նաեւ այլ մրցումների մասին պատմող նյութերը: Գրոսմայստեր Վլադիմիր Հակոբյանը ընթերցողների դատին է ներկայացրել Աքալիկի հետ Նյու Յորքում խաղացած իր պարտիան՝ մանրամասն մեկնաբանություններով: «Սովորեցեք ճիշտ խաղալ» բաժնում շարունակաբար տպագրվում է «Դասը վարում է Տիգրան Պետրոսյանը» շարքը: Ընթերցողներին, անշուշտ, կհետաքրքրեն շախմատային մրցույթը, «Ինչ, որտեղ, երբ» տեղեկատվական բաժինը: Ինչպես միշտ, «Շախմատային Հայաստանը» այժի է ընկնում հարուստ ձեւավորմամբ:

«Շախմատային Հայաստանի» այս եւ նախորդ համարները կարելի է ձեռք բերել Հայաստանի շախմատի կենտրոնական տանը գտնվող կրպակում:

ՀՈԿԵՅ

Սթենլիի գավաթը՝ «Դետրոյթին»

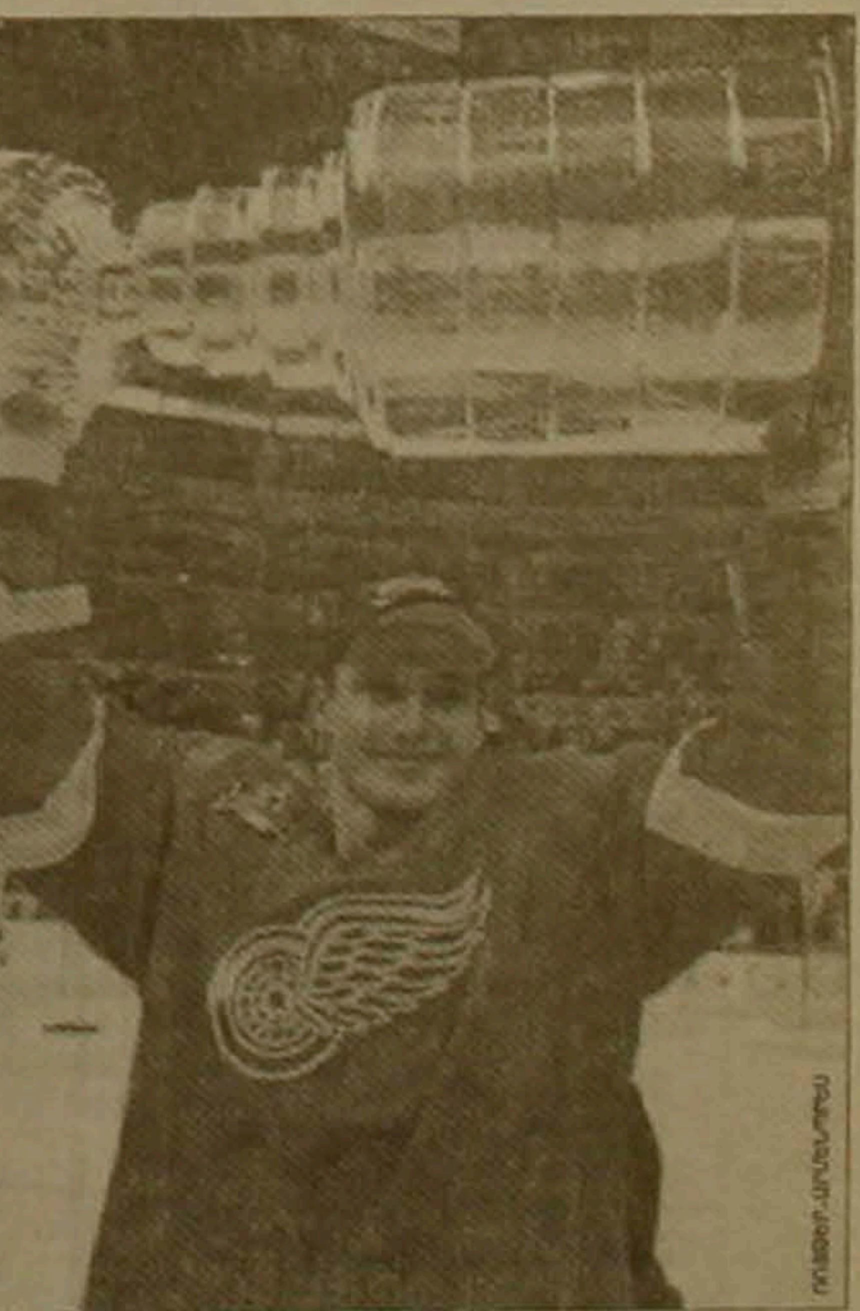

Ավարտվեց հոկեյի ազգային լիգայի (NHL) հերթական առաջնությունը: Երկրորդ տարին անընդմեջ գլխավոր մրցանակը՝ Սթենլիի գավաթը նվաճեց «Դետրոյթ Ռեդ Ուինգզ» թիմը: Փլեյ օֆֆ շարքի եզրափակիչ խաղերում «Դետրոյթը» անվիճելի առավելության հասավ «Վաշինգտոն Կեպիտալսի» նկատմամբ՝ 4-0 ընդհանուր հաշվով: Թիմը նախ մրցակցին հաղթեց իր դաշտում՝ «Ջո Լուիս Արենա»-ում (2-1, 5-4), ապա՝ մայրաքաղաքի «USA Արենա»-ում (2-1, 4-1): Նշենք, որ եզրափակիչ շարքում առավելագույնը 7 հանդիպում է անցկացվում, հաղթող է ճանաչվում 4 խաղ շահողը: Չափազանց հազվադեպ է լինում, որ կողմերից մեկը մյուսի նկատմամբ առավելության հասնի 4-0 ընդհանուր հաշվով:

«Դետրոյթի» հաղթանակի գործում շատ մեծ է թիմի ռուս լեգեոնականների դերը: Վյաչեսլավ Ֆետիսովը, Վյաչեսլավ Կոզլովը, Իգոր Լարիոնովը եւ Սերգեյ Ֆյոդորովը բարձր մակարդակով անցկացրեցին հանդիպումները: «Դետրոյթի» բոլոր հոկեյիստները նշում էին, որ կհաղթեն ու իրենց հաղթանակը կնվիրեն մեկ տարի առաջ ավտովթարի հետեւանքով հաշմանդամ դարձած խաղընկեր Վլադիմիր Կոնստանտինովին եւ թիմի մերսող Սերգեյ Մնացականովին: Կիսաեզրափակիչ խաղերից մեկին նրանք ներկա էին՝ նստած անվասայլակներում: Վաշինգտոնյան վերջին հանդիպման ժամանակ եւս Կոնստանտինովը իր թիմի հետ էր: Հաղթանակից հետո «Դետրոյթի» ավագ Սթիվ Այզերմանը Սթենլիի գավաթը փոխանցեց իր խաղընկերոջը:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

«ԻՄԱՍՏԱՍԵՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ»

հայտարարում է 1998-99 ուսումնական տարվա ընդունելություն 8-րդ, 9-րդ, 10-րդ դասարաններ հումանիտար, տնտեսագիտական, բնագիտական, ֆիզիկամաթեմատիկական հոսքերում:

Բուհերի ընդունելության քննություններին լիարժեք նախապատրաստվելու եւ, ըստ այդմ սովորողի ընդունակություններին եւ կարողություններին առավելագույնս համապատասխանեցնելու նպատակով, ուսուցումը հոսքերում տարբերակվում է ըստ բաժինների, բաժինները՝ 5-6 հոգիանոց խմբերի:

Վարժարանի շրջանավարտները հանրակրթական դպրոցի ավարտական պետական վկայականի հետ մեկտեղ ստանում են նաեւ արտոնագիր՝ համապատասխան թեքումով հոսքը ավարտելու վերաբերյալ եւ օգտվում են ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության կողմից տվյալ հոսքի համար թույլատրված արտոնություններից:

Վարժարանը երաշխավորում է կրթության բարձր որակ. վարժարանում դասավանդում են ԵՊՀ-ի, ՀՊՄԻ-ի փորձառու դասախոսներ, դպրոցական դասագրքերի հեղինակներ, վարժարանի բոլոր տարիների շրջանավարտների ճնշող մեծամասնությունը (շուրջ 95 տոկոս) հենց առաջին տարում ընդունվում են Երեւանի պետական համալսարան, Հերացու անվան բժշկական համալսարան, Երեւանի ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտ, Խ. Աբովյանի անվան հայկական մանկավարժական ինստիտուտ եւ այլ պետական բուհեր՝ ամենաբարձր վարկանիշ ունեցող մասնագիտություններով:

Վարժարանի սովորողներն իրենց ցանկությամբ կարող են ձեռք բերել նաեւ «ավտոգործ» (վարորդական վկայականի ստացում), «ժամանակակից նորաձեւության դիզայն» (կար ու ձեւ), «առաջին բժշկական օգնության կրտսեր մասնագետ» (բուժքույր), «համակարգչային օպերատոր» լրացուցիչ մասնագիտություններ:

Վարժարանի հասցեն՝ Խանջյան 5, ՀՄԻ-ի բարձրահարկ մասնաշենք (մետրոյի «Զորավար Անդրանիկ» կայարանի դիմաց), 2-րդ հարկ, 241 սենյակ:

Հեռ. 52-25-33, 52-23-93

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը՝ 10-16, 58 33 26 ժամը՝ 18-23

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

մեկ սենյականոց բնակարան Նորքի IV զանգվածում:
Հեռ.՝ 64-88-85

«Ֆարֆոր» սուպերմարկետում աշխատելու համար պահանջվում են գանձապահներ եւ հսկիչներ:
Հեռ. 25 52 77, 25 57 74:

United Nations Development Programme
Sustainable human development

Project Title: Integrated Support to Sustainable Human Development
Project No: ARM /98/007 /A /01

The UNDP Integrated Support to Sustainable Human Development Project intends to hire a professional to fill the position of Secretary /Translator for the Project. The responsibilities of the Secretary will include:

- Routine processing of project papers and documents
- Translation /Interpretation as required

The candidates must have:

- University degree in linguistics or related discipline.
- Work experience with international organizations.
- Excellent knowledge of Armenian and English languages.
- Excellent computer skills.

The interested candidates should complete P11 form (available from guards at the UN building, 14 Karl Liebknekt St.) or submit a resume. The deadline for applications is June 29, 1998. Only selected candidates will be invited to an oral interview.

Robin Generators **RGX3500**

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

բենզինով աշխատող միաֆազ էլեկտրագեներատորներ: ☎ 529353

հաճախակ.	մաքս. հզ.	նոմ. հզ.	աշխ. ժամ	տարող.
50 Հց	3.0 կՎտ	2.5 կՎտ	7.1 ժ	13 լ
60 Հց	3.5 կՎտ	3.0 կՎտ	6.1 ժ	

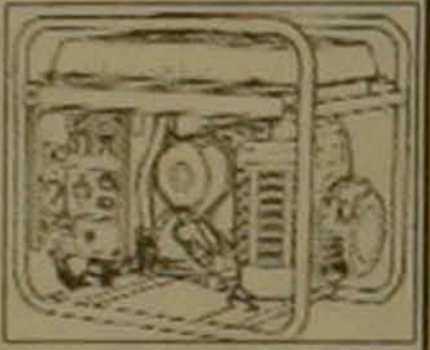

ԱՌԻԹ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ (1 ԿԱՄ 2) ԵԼՈՒՅԹ-ՀԱՄԵՐԳԻ ՀԱՄԱՐ

Հետեւյալ երգացանկով.
1. Աշտարակ (մեներգ)
2. Յաման յար (երգչախումբ-պարախումբ)
3. Յասաման ծառի տակ (մեներգ-պարախումբ)
4. Զեփյուռի նման (մեներգ-պարախումբ)
5. Զեյթունցիների քայլերգ (մեներգ-երգչախումբ)
6. Էլեգիա (մեներգ)
7. Էրզրումի երգը (մեներգ-երգչախումբ)
8. Իմ Անի (մեներգ)
9. Իմ անուշ տավիղ (մեներգ-աղջիկների պարախումբ)
10. Ինչ էր քո որոնածը (մեներգ)
11. Լեբլեբիջի Հոռհոռ աղա (մեներգ-երգչախումբ)
12. Խնջույքի երգ (երգչախումբ)
13. Կենաց երգ (երգչախումբ)
14. Կռունկ, բարով դառնաս (մեներգ)
15. Կիլիկիա (մեներգ-երգչախումբ)
16. Հայ հերոսների երգ (մեներգ-երգչախումբ)
17. Հայաստանի կարմիր գինին (երգչախումբ)
18. Հայացքդ երկնային (մեներգ)
19. Հայր իմ (մեներգ)
20. Հերոսների կենացը (մեներգ-երգչախումբ)
21. Հայոց կանայք (մեներգ)
22. Ղափամա (մեներգ-երգչախումբ-պարախումբ)
23. Ղարաբաղցին (մեներգ-երգչախումբ)
24. Մարտիկի երգ (2 տող եւ երգչախումբ-աղջիկների պարախումբ)
25. Սիրելի ուսուցիչ (մեներգ)
26. Սիրերգ (մեներգ)
27. Սիրուս կտակեմ (մեներգ-աղջիկների պարախումբ)
28. Քարավան (մեներգ-աղջիկների պարախումբ)

Բոլոր նրանք (մենակատարներ, երգչախմբեր, պարախմբեր), ովքեր վերոհիշյալները կարող են կատարել

- Երգերը հարազատ բնույթով
- Արհեստավարժորեն
- Կատարելությամբ

իրենց նյութական պահանջներով, կարող են փոստով կամ անձամբ գրավոր դիմում ներկայացնել հետեւյալ հասցեով.

«Հրապարակային ելույթ-համերգ»
«Ազգ» օրաթերթ
Հանրապետության 47, 3-րդ հարկ, Երեւան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ 04.06.98 Թ. - 08.09.98 Թ.

Օրեր	Օդանավ	մեկն.	ժամ.	չվերթ	Նպատակակետ	չվերթ	մեկն.	ժամ.
Հայկական ավիաուղիներ («Զվարթնոց» օդանավակայան)								
4	TU-154	09.15	10.15	R3 343	Աթենք	R3 344	11.45	16.30
3	TU-154	08.25	10.10	R3 151	Ամստերդամ	R3 152	13.25	21.10
6	TU-154	07.20	09.05	R3 151	Ամստերդամ	R3 152	13.25	21.10
2	TU-134	23.10	01.20*	R3 917	Աշգաբադ	R3 918	09.20*	11.40*
6	TU-134	08.00	08.00	R3 345	Բեյրութ	R3 346	09.30	13.35
5 7	IL-86	23.00	03.55*	R3 701	Դելի 26.06-ից	R3 702	01.15**	06.15**
2 5	TU-154	13.00	15.00	R3 311	Դուբայ	R3 312	20.00	00.15*
3	TU-154	00.30	05.00	R3 995	Եկատերինբուրգ	R3 996	07.00	09.35
2	YAK-40	02.30	02.15	R3 21	Թբիլիսի	R3 22	19.45	21.30
5	YAK-40	23.45	23.30	R3 21	Թբիլիսի	R3 22	03.15*	05.00*
6	YAK-40	23.45	23.30	R3 21	Թբիլիսի	R3 22	06.00*	07.45*
7	YAK-40	18.00	17.45	R3 21	Թբիլիսի	R3 22	04.15*	06.00*
1	TU-134	09.15	10.35	R3 301	Թեհրան	R3 302	12.00	14.20
7	IL-86	08.50	10.30	R3 155	Լոնդոն 28.06-ից	R3 156	12.15	21.05
1	TU-154	10.35	11.15	R3 843	Կիեւ	R3 844	13.00	17.25
2	TU-154	23.30	23.10	R3 347	Հալեպ	R3 348	02.10*	05.40*
6	TU-134	06.30	11.10	R3 403	Միլան	R3 404	13.00	22.40
7	TU-154	12.30	13.40	R3 925	Մինսկ	R3 926	15.40	20.35
1 3 4	TU-154	09.45	11.35	R3 910	Մոսկվա	R3 909	14.25	18.00
2 5 6 7	IL-86	09.45	11.35	R3 910	Մոսկվա	R3 909	14.25	18.00
2 6	TU-154	14.15	16.05	R3 894	Մոսկվա	R3 893	17.35	21.10
3	TU-154	11.55	13.50	R3 961	Նիժնի Նովգորոդ	R3 962	15.50	19.35
4 7	TU-154	00.25	07.00	R3 991	Նովոսիբիրսկ մինչեւ 30.06	R3 992	09.00	12.05
4 7	TU-154	01.10	07.45	R3 991	Նովոսիբիրսկ 01.07-ից	R3 992	09.45	12.50
3	TU-154	10.10	12.45	R3 971	Սամարա	R3 972	15.00	17.35
4	TU-154	08.00	07.55	R3 825	Սիմֆերոպոլ	R3 826	13.00	16.45
5	TU-154	10.00	12.35	R3 975	Ս. Պետերբուրգ	R3 976	14.35	19.00
2 5 7	TU-134	09.00	09.45	R3 967	Սոչի	R3 968	11.15	13.40
6	TU-134	06.30	07.35	R3 403	Սոֆիա	R3 404	17.50	22.40
2 5	TU-134	10.30	11.00	R3 4021	Ստամբուլ	R3 4022	12.00	16.15
7	TU-134	13.00	14.00	R3 959	Վոլգոգրադ	R3 960	15.30	18.20
2	TU-134	23.10	04.10*	R3 917	Տաշքենդ	R3 918	06.10*	11.40*
7	TU-154	19.20	22.15	R3 977	Տաշքենդ	R3 978	00.30*	03.50*
1	IL-86	08.15	10.15	R3 101	Փարիզ	R3 102	17.10	00.50*
4	TU-154	08.00	09.50	R3 825	Օդեսա	R3 826	11.00	16.45
5	TU-154	11.30	13.05	R3 103	Ֆրանկֆուրտ	R3 104	15.00	22.15
2	TU-154	12.00	13.35	R3 103	Ֆրանկֆուրտ	R3 104	15.30	22.45

* *հաջորդ օրը*

Տոմսերը կարող եք ձեռք բերել «Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերության բոլոր գործակալություններից կամ կենտրոնական գրասենյակից:

Հասցեն՝ Մոսկովյան 18, հեռ.՝ 58-39-69

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 845. Տպաքանակը 3500. Ստորագրված է տպագրության 17. 05. 1998. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@